

Univerzita Palackého v Olomouci

Pedagogická fakulta

Katedra hudební výchovy

Diplomová práce

Bc. Kristýna Goišová

Dechové kapely na Zlínsku

Hudební výchova – Český jazyk a literatura

Olomouc 2022

Vedoucí práce: PaedDr. Lena Pulchertová, Ph. D.

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování tématu čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 19. 4. 2022

.....

Bc. Kristýna Goišová

Ráda bych poděkovala PaedDr. Leně Pulchertové, Ph. D. za odborné vedení mé diplomové práce, za její cenné rady a připomínky. Také bych ráda poděkovala všem, kteří mi ochotně zodpověděli na dotazy a přispěli tak informacemi do mé práce.

Velký dík patří mému manželovi a celé rodině za podporu během vysokoškolského studia.

Obsah

ÚVOD	6
1.DECHOVÁ HUDBA – UPŘESNĚNÍ POJMU	8
2.VZNIK A VÝVOJ DECHOVÉ HUDBY	9
2. 1 Počátky hudby	9
2. 2 Vývoj hudby od středověku	9
2. 3 Hudba v 19. století	11
2. 4 Vliv na hudbu ve vzniklém Československu	13
2. 5 Vojenská hudba.....	13
3.TYPICKÉ NÁSTROJE PRO DECHOVOU HUDBU	16
3. 1 Klarinet.....	16
3. 2 Baskřídlovka	17
3. 3 Trubka	17
3. 4 Křídlovka.....	17
3. 5 Trombon	18
3. 6 Tuba	19
3. 7 Bicí nástroje.....	19
4.GEOGRAFICKÉ PŘIBLÍŽENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	21
4.1 Hudební kultura na Zlínsku	23
4.2 Hudební akce a festivaly na Zlínsku	26
5.DECHOVÁ HUDBA PROVODOVJANÉ	31
5. 1 Obec Provodov a poutní místo Malenisko.....	31
5. 2 Provodov a jeho historie hudební kultury.....	33
5. 3 Provodov a jeho současná hudební kultura	35
5. 4 Historie dechové hudby Provodovjané	37
5. 5 Současnost DH Provodovjané.....	39
5. 6 Rozhovor se členem a aranžérem Dechové hudby Provodovjané, Lubošem Chmelařem.....	43
6.FRYŠTÁCKÁ JAVOŘINA	45
6. 1 Město Fryšták	45
6. 2 Fryšták a jeho historie hudební kultury.....	46
6. 3 Fryšták a jeho historie hudební kultury.....	47
6. 4 Historie Fryštické Javořiny	48
6. 5 Zlatá křídlovka	49
6. 6 Repertoár kapely	52
6. 7 Současnost Fryštické Javořiny	53
6. 8 Rozhovor s bývalým členem Fryštické Javořiny, Danielem Javorou	54

7.DALŠÍ DECHOVÉ KAPELY NA ZLÍNSKU	56
7. 1 Miklovci	56
7. 2 Rozhovor se členem DH Miklovci a DH Trnkovjanka, Martinem Staňkem	57
7. 3 Trnkovjanka.....	59
7. 4 Hanačka.....	60
7. 5 Malenovjanka	61
7. 6 Ořechovjané	61
7. 7 Lidečanka	62
ZÁVĚR	64
SHRNUTÍ.....	65
SUMARY	65
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	66
SEZNAM TABULEK.....	74
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	74
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	74
SEZNAM PŘÍLOH	75
PŘÍLOHY	80
ANOTACE	103

ÚVOD

Tématem této diplomové práce jsou *Dechové kapely na Zlínsku*. Dechovky k českému národu neodmyslitelně patří, jsou součástí jeho kulturní tradice. Může se zdát, že dechová hudba a dechovka již v dnešní době nemají své místo, opak je ovšem pravdou. O tuto hudbu je stále velký zájem, a to jak ze strany posluchačů, tak ze strany hudebníků. V této práci se věnujeme dechovkám, které jsou spojeny se Zlínskem. Na tomto území existuje pořád spousta kapel, které dechovku aktivním způsobem provozují. K dechovkám má i autorka osobní vztah, několik let hrála na klarinet v *Dechové hudbě Provodovjané*, které se v práci také věnujeme. I další členové rodiny jsou aktivními hráči ve zlínských dechovkách.

Na začátku se nejdříve seznámíme se *Zlínskem*. Tuto oblast jsme přiblížili geograficky, ale popsali jsme také základní místa a kulturní akce, které se s tímto regionem pojí. V další kapitole se věnujeme definici dechovky, jaké jsou její základní znaky, dále porovnáváme pojmy dechovka a dechová hudba. Tato kapitola je rozšířena o historii dechové hudby na našem území, a také se v ní věnujeme nástrojům, které jsou pro dechovku typické. Další část práce blíže popisuje kapely *Dechová hudba Provodovjané*, *Fryštácká Javořina*, *Miklovci* a *Trnovjanka*. Okrajově jsou zmíněny i další dechové hudby. Zaměřili jsme se na jejich vznik, historii i současnost. Zabýváme se jejich aktivitami, koncertní činností, dále jejich přínosem pro obec či města. Tyto kapitoly jsou také obohaceny o seznámení s minulým a současným repertoárem, které kapely provozují. Doplnující a upřesňující informace byly získány od bývalých a současných členů kapel, kteří byli ochotni poskytnout rozhovory. Tyto rozhovory probíhaly ve velmi přátelské atmosféře, a díky osobním zkušenostem a vzpomínkám jsme získali spoustu informací. Tímto všem velmi děkujeme za ochotu při poskytování rozhovorů.

Ve zlínském regionu existuje velká řada dechových kapel, proto se v práci dopodrobna věnujeme jen těm, ke kterým má autorka osobní vztah. Ovšem ostatní kapely budou zmíněny okrajově také. Text práce je doplněn o dobové a aktuální fotografie, které uvádíme v přílohách.

Při zpracování tématu bylo využito zejména kronik kapel a dalších archivních pramenů, dále regionálního tisku a literatury. Jelikož doposud nevznikla žádná práce, která by se věnovala dechovkám na *Zlínsku*, rozhodli jsme se pro jeho zpracování.

Hlavním cílem této práce je popis vývoje malých dechových hudeb na *Zlínsku*. Cílem práce je také představit a uvést kapely, které nejsou mezi širokou veřejností až tak známy. Díky této práci se mohou dostat do povědomí i ostatních lidí.

Hlavní metodou, kterou jsme použili, byla historicko-srovnávací metoda a metoda rozhovorů. S některými členy se nepodařilo uskutečnit rozhovor osobní, tak jsme využili elektronické a telefonní komunikace.

1. DECHOVÁ HUDBA – UPŘESNĚNÍ POJMU

Na začátku této diplomové práce nejdříve nejprve objasníme termín dechová hudba. Toto označení je velmi široké. I hudební odborníci a teoretikové si s definicí přesně neví rady. *Milan Koukal* v publikaci píše: „*Tento termín lze chápat jako označení jednak souborů, které využívají různé dechové nástroje, a jednak repertoáru, jenž se vyvinul do podoby specifické oblasti*“.¹ Dále se zde také dočteme, že starší česká odborná literatura používala pojem dechová hudba především jako termín, který druhově specifikoval veškerou hudební produkci určenou dechovým nástrojům, tzv. aerofonům.²

Pro mnoho odborníků v hudebním prostředí je synonymem pro slovo dechovka pojem lidovka. *Milan Koukal* lidovku charakterizuje jako mozaiku snadno přístupných a širokou veřejností oblíbených skladeb v úpravě pro dechový orchestr. Je důležité podotknout, že dechovkové písně jsou vhodné a využitelné k tanci, poslechu, ale i k pochodu nebo ke zpěvu všech posluchačů.³ Dechovkové skladby mají u lidí velký ohlas. Tyto skladby mají jednoduchý text a jednoduchou melodii, jsou tak dobře zapamatovatelné. K dechové hudbě má velmi blízko hudba lidová, která je často spojena s folklorní tematikou a motivy. Mezi těmito skladbami jsou však patrné rozdíly, například skladby dechovkové mají ve většině případů svého skladatele a autora, oproti písním lidovým a folklorním, které autora neudávají. Jedná se tedy o anonymní díla. Je však pravdou, že mnoho skladatelů v minulosti čerpalo náměty právě z lidové a folklorní hudby.⁴

¹ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 11.

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

⁴ Tamtéž.

2. VZNIK A VÝVOJ DECHOVÉ HUDBY

2.1 Počátky hudby

První zmínky o hudbě známe už z mladší doby kamenné. Hudba měla důležitou roli při rituálních obřadech, konkrétně při rituálech k lovu, k boji, narození nebo ke smrti. Při těchto obřadech se scházela celá tlupa nebo kmen. Naši předkové se hudebně podíleli při obřadech pouze rytmickým doprovodem, jako první tedy vznikaly rytmické nástroje. Za hudební počátky se dá tedy považovat pouze rytmus.⁵ Dalším důležitým obdobím pro vznik hudby byl neolit, mladší doba kamenná. Všechny nástroje se postupně vyvíjely a zlepšovaly, světoví vědci doložili, že právě v této historické epoše lidé používali jednoduché dechové instrumenty – převážně kamenné, dřevěné či nástroje vyrobené z kostí.⁶ Nejrozšířenějším nástrojem se v té době stala pastýřská píšťala.⁷

V období starověkého Řecka a Říma (6. stol. př. n. l.) považovali lidé za zakladatele hudby boha *Apollóna*. Řekové se řídili zásadou, že hudba je umění, které zušlechťuje lidského ducha.⁸ V tomto historickém období byl častým používaným nástrojem šalmaj, syrinx – neboli Panova flétna a také salpinx – starověká trumpet.⁹ Ve starověkém Římě sloužila hudba především pro vojenské účely.¹⁰

⁵ ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 4.

⁶ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 13.

⁷ ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 4.

⁸ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 13.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 4.

2.2. Vývoj hudby od středověku

Ve středověku hudbu produkovali převážně potulní umělci, kteří chodili po kraji a zpívali. Na jihu *Francie* se od 11. století objevují trubadúři, později se na severu *Francie* objevují trubvéři. Na území dnešního *Německa* v období 12. a 13. století vystupují minnesängři.¹¹

Tito pěvci a muzikanti zpívali především písně o lásce, o ženách nebo o životě rytířů. Jako doprovodné nástroje jim sloužily lyry, trubky a loutny.

Na českém území vznikaly první orchestry a soubory ve 12. století.¹² Tyto soubory tvořili především trubači, kteří troubili při slavnostech, ceremoniích či vyhlášovali důležité zprávy. Od 13. století se trubači sdružovali do společenstev a ta měla bránit konkurenci potulných muzikantů. Tato seskupení můžeme označit jako předchůdce dechových orchestrů.¹³ Význam těchto souborů postupně vzrůstal, členové si však museli sami zajišťovat a vyrábět nástroje, nejčastěji zobcové a příčné flétny, zakřivené rohy a různé druhy trub.¹⁴

Na našem území bylo pro hudební rozvoj důležité období vlády panovníka *Karla IV.* (1316-1378).¹⁵ V tomto období zaznamenaly velký rozvoj jednohlasé písně. *Milan Koukal* v publikaci uvádí: „*Víme bezpečně, že Karlovi IV. kolem roku 1360 sloužili dva trubači – ročně dostávali 20 kop grošů, za což se tenkrát dal koupit velký dům.*“¹⁶ Hudební historici označují renesanci jako jedno z nejvýznamnějších období evropské hudební historie. V této době docházelo ke zdokonalování hudebních nástrojů, například se ustálil dnešní tvar trubky.¹⁷ Všechna instrumentální hudba se začala zapisovat notovým záznamem – tabulaturou.¹⁸ Hudebníci se tak lépe orientovali v hudebních partech a hudba tak zůstávala uchována i pro další generace. Pro tuto epochu byly charakteristické zámecké kapely.

¹¹ ADÁMEK, Dominik. *Dechová hudba na území mikroregionu Hlinecko*. Bakalářská práce. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2018, s. 17.

¹² ŽÍŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 5.

¹³ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 16.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ BRONCOVÁ, Dagmar. *Karel IV.*, [online], [cit. 20. 12. 2021]. Dostupné z <https://encyklopedie.praha2.cz/osobnost/581-karel-iv>

¹⁶ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 16.

¹⁷ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 17.

¹⁸ Tamtéž.

Ovšem v roce 1420 začíná v českých zemích izolace české společnosti od evropské kultury v důsledku husitství a krize feudalismu v Evropě.¹⁹

Po bitvě na *Bílé hoře* nastal hudební útlum. Na vesnicích se zájemci o hudbu shromažďovali v hostincích. Hudbu zde prováděli potulní hudebníci a kantoři se svými studenty. Hudbu a texty ve vesnicích tvořili především místní obyvatelé, kteří byli poddanými vrchnosti. Nemohli se tak stěhovat, kam chtěli. I z toho důvodu skládali písně, které zobrazovaly jejich životní sny, naděje, ale také touhy.

Některé písně si dělaly legraci z úředníků či vyšší vrstvy.²⁰ Vznikaly převážně písně, které odrážely životní touhy, naděje a zklamání z jejich postavení, neboť tito venkovští lidé museli sloužit své vrchnosti.²¹

Trubači se dělili do tří hlavních skupin, a to trubači věžní – ti byli nejvýše postavení, poté polní a dvorní. Na věžní trubače se po čase povyšovali trubači polní a dvorní. Právě věžní hudebníci měli často s městy sepsané smlouvy a byli vedeni jako živnostníci. Hudebníci dvorní a polní častokrát vypomáhali při produkci v kostele a na tanečních zábavách. Tyto výpomoci se staly jakýmsi základem pro pozdější dechové kapely ve městech. Trubači mohli také hru na trompety vyučovat, za což jim byla vyplácena odměna.²²

Na vesnici probíhalo hudební dění většinou v hospodách, ve městech tomu bylo jinak. Obyvatelé měst se setkávali s hudbou při poslechu trubačů na věži, při zimním žakovském koledování, při státních událostech či poutních procesích.²³ Postupně ve městech přibývalo i hudebních souborů – orchestrů, a to především v dobách politického uvolnění.²⁴ S dobou národního obrození přecházelo hudební dění ze šlechtických dvorů na veřejná prostranství. Hudbu tak lidé mohli poslouchat při venkovských produkcích, ale i při městských plesech.

¹⁹ ADÁMEK, Dominik. *Dechová hudba na území mikroregionu Hlinecko*. Bakalářská práce. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2018, s. 18.

²⁰ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 18.

²¹ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 19.

²² ŽÍŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 5.

²³ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 20.

²⁴ Tamtéž.

2.3 Hudba v 19. století

Pro vznik dechových hudeb ve městech bylo zapotřebí mít kvalitní muzikanty. O to se starala *Jednota pro zvelebení hudby v Čechách*. Tato *Jednota* byla založena 31. března 1810.²⁵ Založení předcházelo setkání několika českých vlastenců, mezi nimi byl například *František hrabě ze Šternberka, Karel hrabě a pán na Firmianě, Jan hrabě z Nostitzů, či Jan hrabě z Pachtu*. Tito a další jiní sepsali následující prohlášení.

„Jelikož umění hudební v Čechách jindy kvetoucí nyní tak bylo pokleslo, že i v Praze jen s tíží lze jest sestaviti dobrý úplný orchestr, a mimoto mnoho nástrojů jen nedostatečně nebo vůbec ani obsaditi se nedá, spojili se nižepsaní k tomuto účelu a s tím úmyslem, aby umění hudební v Čechách opět povznesli a zvelebili.

Prvním a nejpřiměřenějším prostředkem jest dle mínění jejich, aby pro každý jednotlivý nástroj nalezen a ustanoven byl výborný umělec, který by zvláštní smlouvou se zavázal k té povinnosti, že po několik roků bude nejenom na svůj nástroj v orchestru hráti, než i několik jemu přidělených žáků na nástroji tomto vyučovati a cvičiti.

Pro tyto nástroje, pro které by zde v Praze nebylo lze nalézti umělců vynikajících, povolati se mají umělci z ciziny a vyjednati se má s nimi totéž, s týmiž podmínkami.

Aby se výlohy k tomu potřebné uhradily, zavázali se níže podepsaní k určitým ročním příspěvkům na šest let po sobě jdoucích a zvou tímto veškeré milovníky a přátele umění hudebního, aby se s nimi k témuž účelu spojili a upsáním příspěvků, nejméně 100 zl. stříbra obnášejících, co zakladatelé k dosažení navrhovaného účelu, totiž ku zvelebení umění hudebního v Čechách napomáhali.²⁶

V období 18. a 19. století začali někteří ze šlechticů větší orchestry nahrazovat menšími seskupeními, které se nazývaly „dechové harmonie“. Tyto hudební soubory považujeme za předchůdce dnešních orchestrů.

Rok 1860 byl průlomem pro zakládání spolků. Začaly vznikat spolky pěvecké, tělocvičné, hasičské, nebo i soubory divadelních ochotníků. Jedním z důležitých spolků se stal spolek *Sokol*, který měl na starosti sport a kulturní aktivity. Při tomto spolku vznikla i první dechová kapela, která hudebně doprovázela různé sokolské akce, například výlety do přírody, svěcení praporů, sokolské plesy, ale i typické prvomájové průvody.²⁷

²⁵ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 21.

²⁶ Jednota pro zvelebení hudby v Čechách. *Historie* [online], [cit. 29. 12. 2021]. Dostupné z <https://jzhc.cz/historie>

²⁷ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 27.

Náměty sokolských písní byly převážně národní. Mezi nejznámější sokolskou kapelu patřila muzika *Františka Kmocha*, která působila v *Kolíně*.²⁸

Dechové soubory vznikaly i u ostatních spolků, například hornické, ostrostřelecké či veteránské. V různých publikacích se dočteme o tzv. šumařích. Šumaři byli potulní muzikanti, kteří odešli z rozpadajících se šlechtických a zámeckých kapel. S těmito hudebníky měla často problém církev, jelikož vedli bouřlivý a nevázaný život, a také jejich písně a popěvky byly často namířeny proti církvi.²⁹

V období národního obrození, tedy v 19. století, byly velkou a důležitou součástí vlastenecké a národní motivy. To se projevilo i v dechové hudbě. Ta byla nejčastěji ke slyšení na plesech, zábavách či tancovačkách.³⁰ Po válce se začaly zakládat malé dechové soubory. Ještě před druhou světovou válkou začaly tyto menší orchestry hrávat v rozhlase.

2. 4 Vliv na hudbu ve vzniklém Československu

Po první světové válce mělo mnoho lidí naději v lepší demokratický život. V tomto období hrály amatérské i profesionální soubory. Do těchto hudebních těles se vraceli především hudebníci a muzikanti z českých legií. Celková situace po válce umožňovala kapelám také rozšířit jejich repertoár. Kapely začaly hrát a doprovázet při moderních tancích, které se na naše území začaly dostávat ze světa. Díky rozvoji televizních a rozhlasových vysílačů, kolem 30. let 20. století, začala být mezi posluchači oblíbená česká lidová píseň, česká „lidovka“. Textaři a skladatelé si nechali svá díla vydávat, tak se jejich hudba postupně rozšířila po celém území. K rozšíření mezi lidmi pomáhal jak rozhlas, tak také gramofonové desky.³¹ Již v tuto dobu dostávali hudebníci za odehraná vystoupení finanční odměnu.

Po konci 1. světové války se jednalo o tři koruny za odehranou hodinu. Pokud se jednalo o víkendové dny a svátek, dostal muzikant ještě o korunu navíc.³² Rok 1920 znamenal změnu ve výdělku, hudebníci si polepšili. O víkendech a za hraní při zahradních oslavách obdrželi honorář sedm korun, ve všední dny korun pět.

²⁸ KAPUSTA, Jan. *Dechové kapely, pochod a František Kmoch*. Praha: Supraphon, 1974, s. 57.

²⁹ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 21.

³⁰ ŽÍŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 7.

³¹ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 76.

³² KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 77.

Pokud hrál muzikant na pohřbu, jednalo se o výdělek ještě vyšší, kapelník za vedení a hraní získal až třicet korun, ostatní hudebníci patnáct korun.³³ Typické lidovky patřily mezi oblíbené právě pro jejich lehce zapamatovatelnou melodii a text, který se týkal běžného života lidí. Dechovka hrála všude, byla slyšet na oslavách, když se slavilo narození dítěte, ale i při pohřbech a smutečních hostinách.³⁴ Dechová hudba patřila až do okupace mezi nejrozšířenější žánr populární hudby. Ještě před druhou světovou válkou působilo na našem území kolem 2000 kapel.³⁵

2. 5 Vojenská hudba

Pro vojenské historiky byla vojenská hudba vždy na okraji zájmu. A to z důvodu, že nijak nezasahovala do bojových činností. Ovšem pro hudební historiky je vojenská hudba podstatnou částí hudební historie.³⁶

Důležitou součástí pro vytváření základů vojenské hudby byly válečné a bojovné zpěvy, ale také hráči na trumpety a bubny, kteří sloužili u různých vojsk.

V období, kdy se na našem území začali objevovat tzv. minnesängři, se k hudebnímu podkladu přidal také zpěv.³⁷ Dirigent a skladatel *Petr Stříška* ve svém článku o vlivu vojenské hudby na dechové kapely uvádí: „*Máme-li se tedy věnovat problematice vlivu vojenských hudeb na působení vesnických dechových kapel, musíme již v počátku, na základě podrobné znalosti i výše uvedených publikací konstatovat, že se tomuto fenoménu dosud žádný historik, ani hudební vědec, podrobněji a cílevědoměji nevěnoval. Snad proto, že ve všech pojednáních, kde jsou hodnoceny individuální přístupy osob a osobností, působících ve vojenských hudebách středoevropského prostředí, je patrné, že příslovečné a dosud možná i mimo rámec evropského kontinentu uznávané hudební nadání českého národa, přispívalo k vysoké umělecké úrovni vojenských orchestrů právě působením českých hudebníků, ale i dirigentů a kapelníků. A to i mimo hranice českého regionu v dobách rakousko-uherské monarchie.*“³⁸

³³ Tamtéž.

³⁴ Tamtéž.

³⁵ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Sloart, 2007, s. 131.

³⁶ STŘÍŠKA, Petr. *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 31.

³⁷ STŘÍŠKA, Petr. *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 33.

³⁸ Tamtéž.

„Až ve druhé polovině 17. století dochází k určité systematizaci vojenských hudeb na našem území, a to jednak na základě vzoru francouzské a ruské armády, jednak určitým vlivem tureckých, tzv. janičářských hudeb, s kterými se střední Evropa seznámila za tureckých válek, a především při obléhání Vídně v roce 1683. Celé následující 18. století však vojenské hudby tvoří nevelká seskupení hudebníků, většinou nepřesahující počet 10.“³⁹ Počty členů ve vojenských souborech se začaly zvyšovat až od začátku 19. století. V tomto období byl zásadní vynález ventilů a strojiva u žesťových nástrojů. Tento pokrok znamenal velké rozšíření ve výrobě žesťových nástrojů. I díky této skutečnosti se začal objevovat nový typ hudebního tělesa. Tento typ orchestru byl schopen zahrát vojensko-účelový repertoár, ale i koncertní a taneční skladby.⁴⁰ Vznikla tedy vojenská hudba, která byla složena z nástrojů dřevěných, žesťových i bicích. Armáda hudebníky uznala za vojenskou odbornost a zařadila je do organizační struktury. Od roku 1830 začaly vojenské hudby hrát také v symfonickém provedení, se smyčcovými nástroji.⁴¹

Velkou výhodou pro vývoj vojenské hudby bylo to, že nebyla striktně omezována uměleckými hledisky či nástrojovým obsazením. Hudebníci vojenských kapel z českých zemí byli pravidelně zváni i do zahraničí, aby pomáhali a asistovali při rozvoji vojenské hudby i za hranicemi.⁴²

„Vojenští vysloužilci v místech svého občanského působení zakládají dechové kapely, nebo se stávají členy již existujících hudeb. Nutno podotknout, že do civilních kapel přinášejí i zvyklosti vojenského hudebního prostředí, podle nich pak organizují a řídí jejich život a ovlivňují i jejich repertoár.“⁴³

Zásadním momentem pro vojenskou hudbu bylo zřízení *Vojenské hudební školy* v Praze v roce 1923. Studium na této škole bylo dvouleté a nejčastějšími absolventy této školy byli venkovští chlapci.⁴⁴ „Vojenské hudby v posledních desetiletích dvacátého století dále plní povinnosti, vyplývající z řádů a ustanovení pro vojenskou hudební službu (slavnostní nástupy, přísahy, přehlídky, čepobití, vojenská cvičení, pietní akty a podobně), a možná ve větší a širší míře než v předchozích epochách i požadavky mimo rámec armády (oslavy státních svátků, manifestace, mítinky, volby, průvody, sportovní akce atd.).

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² STRÍSKA, Petr. *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 34.

⁴³ STRÍSKA, Petr. *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 34.

⁴⁴ Tamtéž.

*Vojenští hudebníci se však více než dosud uplatňují i v jiných orchestrálních seskupeních (malé dechovky, instrumentální skupiny a taneční orchestry, různá komorní seskupení apod.), jde o hudební aktivity, se kterými se ve větší míře prezentují nejen v rámci vojenských útvarů, ale opět i u široké veřejnosti.*⁴⁵ Po roce 1989 byla zrušena vojenská základní služba a postupně s ní i většina vojenských hudeb. V roce 1990 fungovalo celkem 25 vojenských orchestrů, v dnešních dnech fungují pouze dva, a to v *Praze a Olomouci*.⁴⁶

⁴⁵ STRÍSKA, Petr. *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 35-36.

⁴⁶ STRÍSKA, Petr. *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 36.

3. TYPICKÉ NÁSTROJE PRO DECHOVOU HUDBU

V následující části textu se zaměříme a seznámíme s nástroji, které se objevují v každé dechové kapele. Každý z nástrojů charakterizujeme a u některých uvedeme fotografii. V dechové hudbě se nejčastěji setkáme s aerofony, tedy nástroji dechovými. U těchto nástrojů vzniká zvuk chvěním vzduchového sloupce. Mezi nástroje dechové, které můžeme v dechovce slyšet, patří klarinet B, klarinet Es, baskřídlówki, trumpety a křídlovky, doprovodné trubky a tuby. Spolu s aerofony se v dechovce setkáme také s nástroji bicími, převážně s membranofony. Bubeník udává rytmus pomocí velkého a malého bubnu a činelů. V následujících podkapitolách se věnujeme konkrétním nástrojům.

3.1 Klarinet

Klarinet řadíme mezi jednoplátkové dřevěné aerofony. Tento nástroj vznikl vývojem z nástroje chalumeaux (šalmaj).⁴⁷ Nejčastější ladění tohoto nástroje je in B, in Es a in A. Od zrodu až do začátku 20. století byl klarinet vyráběn především ze zimostrázového dřeva. Existovaly takové výjimky, že byl klarinet vyhotoven z kovu, a to především na konci 19. století. V současné době jsou klarinety nejčastěji zhotovovány z ebenového dřeva, proto mají černou barvu. Klarinetové klapky jsou odlévány z pakfongu nebo z čistého stříbra.⁴⁸

Celý nástroj se skládá z pěti částí. První z nich je hubička, která je nejčastěji vyráběna z plastu, dřeva nebo i ze skla. Prostřednictvím kovového strojku se na hubičku nasadí dřevěný plátek. Druhou částí je soudek, který slouží k ladění nástroje. Třetí část, horní díl, ovládá hudebník levou rukou, spodní díl poté rukou pravou. Pátou částí je korpus.

Klarinet se do lidových hudebních seskupení začal dostávat na počátku 19. století, kam jej přinášeli vojenští muzikanti. Od poloviny 19. století se pak klarinet nejvíce uplatňuje v dechových hudbách. V šestičlenných kapelách se užívá jeden v ladění Es, ve středních kapelách, asi patnáctičlenných, jeden klarinet in Es, dva in B. V největších dechových souborech, které mají až 40 členů, se pak objevují dva klarinety in Es a až pět klarinetů in B. V českých zemích ve druhé polovině 19. století existovalo několik desítek výrobců klarinetů.⁴⁹

⁴⁷ KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 685.

⁴⁸ KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 688.

⁴⁹ Tamtéž.

Tito výrobci však nebyli schopni konkurovat velkým výrobním závodům. Pro některé hráče byly klarinety od profesionálních výrobců velmi drahé, a tak museli nástroje vyrábět v domácím prostředí, byly vyráběny z bezového dřeva.

3. 2 Baskřídlovka

Tento nástroj se řadí mezi dechové nátrubkové aerofony. Používá se B ladění. Existují celkem dva druhy baskřídlovek, a to barytonová a tenorová. Nástroje vypadají velmi podobně, rozdíl je pouze v délce trubice a šířce menzury.

Skladby pro barytonovou baskřídlovku jsou psány v basovém klíči a skladby pro tenor v houslovém klíči. Baskřídlovka je příbuzným nástrojem trombonu, na oba se používá stejný nátrubek. Tento nástroj má jemný líbivý zvuk a uplatňuje se především v dechových hudbách a orchestrech.⁵⁰ Velmi zřídka se tento nástroj uplatňuje jako nástroj sólový.

3. 3 Trubka

Tento nástroj se v primitivním stavu vyskytoval už ve starověkém období, kde byl využíván zejména při náboženských obřadech. Později od *Římanů* poznali tyto nástroje *Germáni* a jiné evropské národy.⁵¹ Nástroj trubka řadíme mezi žesťové dechové nástroje.

Tělo trubky je tvořeno mosaznou trubicí, která dosahuje délky až sto třicet dva centimetrů.⁵² Tato trubice je zatočena do spirálovitého tvaru a je zakončena menzurou. Trubka je doplněna o pístový systém. Velkým objevem se stal vynález ventilového systému, což umožnilo produkci chromatické tónové řady. Trubka se uplatňuje v mnoha hudebních odvětvích. Nejčastěji však trubku můžeme slyšet v jazzovém souboru, dechovém a symfonickém orchestru nebo v dechové hudbě, kde má podobnou funkci jako křídlovka. Trubka se může v dechovkách použít i jako doprovodný nástroj.

⁵⁰ Baskřídlovka [online], *ZUŠ Horažďovice*, © 2022 [cit. 3. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.zushorazdovice.cz/hudebni-obor/baskridlovka/>

⁵¹ MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. Praha: Editio Bärenreiter, 2002, s. 120.

⁵² ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 15.

3.4 Křídlovka

Název křídlovka je odvozen z německého pojmenování *Flügelhorn*, které znamená křídlový roh.⁵³ Tento nástroj je důležitý právě proto, že na něm spočívá melodická linie. Křídlovka hraje noty v houslovém klíči a nejčastěji se vyrábí v B ladění, je dlouhá až sto třicet centimetrů a má rozšířenější trubici a menzuru.

Zvuk tohoto nástroje je méně průrazný a jednotvárný. Proto se v dechovém orchestru uplatňuje především její zpěvný tón, který se lépe propojí se zvuky tubových nástrojů. Křídlovky existují ve dvou provedeních, buď vertikálně s pístovým systémem, nebo horizontálně s klapkovým strojivem.

Historie křídlovek sahá až k počátku 19. století, kdy vznikla z klapkové trubky. Od té doby se začala uplatňovat ve vznikajících dechovkách. Od roku 1860 se křídlovka stala oblíbeným nástrojem, který byl součástí všech dechových kapel na českém území.⁵⁴

Je tomu tak i v dnešní době, s tímto nástrojem se setkáme pouze v souborech v zemích střední Evropy, v jiných částech světa je nahrazena tzv. kornetem. V českých a moravských dechovkách, které mají kolem 15 členů, hrají na křídlovku až dva hráči.

3.5 Trombon

Trombon, dnes také označovaný jako pozoun, vznikl v 15. století zvětšením tvaru trubky. Šlo o snahu rozšířit tónový rozsah do hloubky. V dnešním hudebním prostředí existují dva typy trombonů, a to snižcový a ventilový. Trombon řadíme mezi žesťové nátrubkové aerofony. Tento nástroj je laděný in B a noty pro hráče jsou zapisovány nejčastěji v basovém nebo tenorovém klíči. Při hře na snižcový pozoun pohybuje hráč snižcem blíže či dále od vrchního konce hlavního dílu, a tak prodlužuje nebo zkracuje délku nástroje, a tím vytváří tón.

⁵³ MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. Praha: Editio Bärenreiter, 2002, s. 137.

⁵⁴ ŽÍŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 14.

Na spodu snižce je „vodní kapka“ nebo též „sifon“ k vypuštění vody, která se tam nahromadí v důsledku srážení par výdechového proudu.⁵⁵ Ventilové pozouny si nezískaly takovou oblibu jako snižcové, které umožňují větší nástrojové možnosti, například melodické ozdoby – glissando.⁵⁶

V dechových hudbách je funkce trombonu především doprovodná, v orchestrech se však tento nástroj podílí na melodii.

3. 6 Tuba

Tuba se řadí do žest'ových chromatických aerofonů, její ladění je in B nebo in C.⁵⁷ Díky svému rozsahu se řadí mezi nejhlubší nástroje. Noty pro tubu jsou zapisovány v basovém klíči. Tuba se vyvinula z kontrabasové ofikleidy. Ofikleida je basový nástroj s devíti klapkami, poprvé se objevila v roce 1817 v Paříži u nástrojaře *Jeana Astého*.⁵⁸ Později, roku 1835, si tubu nechal patentovat *J. G. Moritz*, který ji sestavil podle modelu basového cornetu se širokou menzurou.⁵⁹ V 19. století se tuba rozšířila do evropských dechových orchestrů, postupně pak do celého světa, kde byla součástí dechových a symfonických orchestrů. V dechové hudbě tuba udává rytmický základ, hraje vždy na těžkou dobu, ostatní doprovodné nástroje hrají na dobu lehkou.

3. 7 Bicí nástroje

Bicí nástroje se řadí do skupiny membranofonů a idiofonů. Bicích nástrojů, které se v dechové hudbě používají, existuje celá řada. Podstatnou součástí je velký buben neboli turecký buben s tónem neurčité výšky. Velký buben se v evropské hudbě vyskytuje již od 2. poloviny 18. století. V 19. století se začal využívat i ve vojenských dechových kapelách. V historii měl buben dvě blány z oslí nebo telecí kůže. Byly navinuty na dřevěných nebo kovových obručích.⁶⁰ V současné době se používají blány ze syntetických materiálů.

⁵⁵ MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. Praha: Editio Bärenreiter, 2002, s. 127.

⁵⁶ ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 18.

⁵⁷ KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 87.

⁵⁸ KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 665.

⁵⁹ KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 87.

⁶⁰ KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 423.

Další součástí bicí soupravy je malý buben, ten vznikl z velkého bubnu díky snižování lubů. Do lidového prostředí se tento buben dostal až v první třetině 19. století.⁶¹ Tento buben se rozeznívá úderem dvěma dřevěnými paličkami do membrány. Přes spodní membránu jsou většinou nataženy struny s kovovými korálky, které slouží k průraznějšímu zvuku.

Malé bubny jsou vyráběny z různých materiálů, ať už ze dřeva, hliníku, nebo oceli. Bicí nástroje se nevyskytují pouze v dechových hudbách, ale ve většině hudebních žánrů, v beatových, jazzových, ale i v symfonických orchestrech.⁶² V dechových hudbách se u bicích objevují také činely, které jsou součástí bicí soupravy nebo stojí samostatně.

Velký buben spolu s malým bubnem tvoří rytmický základ dechových souborů. Charakteristické pro hudbu dechových písní je, že úder velkého bubnu přichází vždy na těžkou dobu, zatímco u malého bubnu na dobu lehkou.⁶³

⁶¹ KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 427.

⁶² KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 428.

⁶³ ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017, s. 20.

4. GEOGRAFICKÉ PŘIBLÍŽENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Česká republika je rozdělena do čtrnácti krajů, jedním z nich je i kraj Zlínský. Tento kraj se nachází na východě České republiky, jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskou republikou. Tento kraj vznikl k 1. lednu 2000 v rámci reformy veřejné správy.⁶⁴ Území kraje sestává ze čtyř okresů, a to Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Nachází se v něm 307 obcí, z toho třicet měst a sedm městysů. Sídlním městem kraje je statutární město Zlín.⁶⁵ Co se rozlohy týče, tak je kraj se svou rozlohou 3 963 km² čtvrtým nejmenším krajem v republice.⁶⁶ Zlínský kraj se nachází ve střední části Moravy. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s krajem Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským.⁶⁷ Na webových stránkách Zlínského kraje se dozvídáme: „Na území Zlínského kraje k 31. 12. 2019 žilo 582 555 obyvatel. Hustota zalidnění 147 obyvatel/km² významně převyšuje republikový průměr. Nejvyšší zalidněnost je v okrese Zlín (185 obyvatel/km²) a nejnižší v okrese Vsetín. Vývoj věkového složení obyvatel je charakterizován zvyšujícím se podílem obyvatel v poproduktivním věku, přesto je věková struktura z ekonomického hlediska stále příznivá. Průměrný věk obyvatel v roce 2019 byl 43,3 let.⁶⁸

Na území celého kraje je možné najít velké množství národních kulturních památek. Zmíním například *Barokní hřbitov ve Střílkách*, hrad *Buchlov* či středisko *Pustevny*. Tento kraj je také bohatý na významná poutní místa a sakrální památky jako *Svatý Hostýn*, *Bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě*.

⁶⁴ MRÁČKOVÁ, Helena, ed. *Zlínský kraj 200-2015: almanach*. [Zlín]: Zlínský kraj, 2015.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Základní charakteristika kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-charakteristika-kraje-cl-3685.html>

⁶⁷ Tamtéž.

⁶⁸ Tamtéž.

V celém kraji můžeme najít množství památkových objektů od nejstaršího osídlení území z doby *Velké Moravy* až po skvosty moderní baťovské funkcionalistické architektury. *Zlínský kraj* se může také pyšnit několika památkami, které spadají pod seznam světového dědictví UNESCO. Jedná se o areál zámku *Kroměříž s Květnou a Podzámeckou zahradou* (zapsáno 1998).⁶⁹ A dále také o nehmotné kulturní dědictví: *Jízdu králů* (zapsáno v roce 2011) a tanec *verbuňk* (zapsáno 2005).⁷⁰

⁶⁹ Kultura kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/kultura-cl-3781.html>

⁷⁰ Kultura kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/kultura-cl-3781.html>

Obr. 1: Mapa Zlínského kraje.⁷¹

Zlínský kraj má také vlastní znak. Autorem obrazové předlohy znaku je pan *Miroslav Pavlů*. Digitalizace této předlohy byla provedena v roce 2001.⁷² Štít (znak) je rozčtvrcen na modro-zlatá pole. V prvním poli je umístěna moravská orlice, to poukazuje na příslušnost *Zlína* k *Moravě*. Druhé pole poukazuje, že na území kraje leželo sídlo spjaté s působením *sv. Cyrila* a *sv. Metoděje*. V poli je tedy k vidění modrá kniha se stříbrnou ořízkou a zlatým patriarším křížem na deskách. Třetí pole ukazuje křížící se valašky⁷³ přeražené modrou radlicí a nad nimi modrý vinný hrozen. To značí přírodní a kulturní rozmanitost oblasti, kraj slučuje díl hornatého Valašska, část úrodné Hané i region spojený s vínem – Slovácko. Na posledním poli ční zlatá osmihrotá hvězda, tato hvězda byla převzata ze znaku města Zlína (viz přílohu č. 4).⁷⁴

⁷¹ Zlínský kraj [online], *Kam zajít*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <http://www.kamzajit.cz/kraj/kraj-zl.php>

⁷² Znak kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/symboly-zlinskeho-kraje-cl-171.html>

⁷³ Valaška – užívané označení pro tenkou, dlouhou, lehkou sekerku.

⁷⁴ Znak kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/symboly-zlinskeho-kraje-cl171.html>

4. 1 Hudební kultura na Zlínsku

V práci se především zaměříme na hudební lidovou kulturu, konkrétně na dechovou hudbu. Dříve než přistoupíme k samotnému seznámení s některými dechovými hudbami, rádi bychom se zmínili o kontextu hudby v historii hudební kultury na *Zlínsku*. Hudební kultura na tomto území má dlouhou historii.

V publikaci *Putování časem Zlínským krajem* se dozvídáme, že velmi důležitou rolí pro hudbu na *Zlínsku* se stala jezuitská kolej v *Uherském Hradišti*. Studenti této koleje v 17. a 18. století často uváděli různá divadelní a hudební představení.⁷⁵

Dalším důležitým historickým centrem hudebního dění byla *Kroměříž* a řeholní řád piaristů, který zde působil. Piaristé se věnovali především chrámové hudbě a chrámovému zpěvu. Nejen v *Kroměříži*, ale i v dalších větších městech vznikaly zámecké kapely, ovšem kroměřížská kapela byla jednou z nejvýznamnějších. Pro vytvoření tohoto hudebního seskupení stála vzorem kapela vídeňského dvora za císaře *Leopolda I.*⁷⁶ Počátky kroměřížské kapely sahají až do roku 1666 a pojí se především se jménem *Heinrich Ignaz Franz Bieber*.⁷⁷ Po odchodu *Biebera* se funkce dvorního kapelníka ujal skladatel *Pavel Josef Vejvanovský*. V biskupských kapelách hrálo většinou deset až patnáct hudebníků, kteří byli většinou z řad duchovenstva, měšťanstva či šlechty.⁷⁸ Z dalších kapel, které v kraji působily jmenujeme *hudbu hraběnky Haugvicové*, či *rotalskou hudbu v Holešově*.

Na konci 19. století dochází na vesnicích ke střetu mezi módní dechovkou a cimbálovými muzikami. Tento střet měl nejostřejší podobu na *Valašsku* a *Slovácku*.⁷⁹ Postupný rozvoj průmyslu dával však větší šance dechovce. Gajdošské a cimbálové muziky nebyly schopny uhrát na velkých prostranstvích, které byly nejčastějším místem pro slet sokolů, vlasteneckých setkání či při oslavách v kulturních podnicích.⁸⁰ I z tohoto důvodu ve větších městech a vesnicích začaly vznikat kapely, které mohly všechny tyto náležitosti obstat.

⁷⁵ MRÁČKOVÁ, Helena. *Putování časem Zlínským krajem*. Zlín: Zlínský kraje, 2010, s. 144.

⁷⁶ MLČOCHOVÁ, Lenka. *Hudební život Kroměříže*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 10.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ Zlínský kraj. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, příspěvková organizace, se sídlem ve Zlíně, ve spolupráci s Muzejním spolkem v Uherském Hradišti, 2006, s. 11.

⁸⁰ Tamtéž.

V menších vesnicích nebo chudších krajích byla provozována hudba na dřevěné nástroje, protože výroba žesťových nástrojů pro kompletní obsazenost kapely byla velmi nákladná a jejich zajištění nebylo jednoduché.⁸¹

Mnohdy se stávalo, že se nástroje v kapelách promíchaly, muzikanti tedy hráli jak na dechové, tak strunné nástroje, tento styl muzicírování se označoval jako *štrajch*.⁸²

Zvláště ve druhé polovině 19. století začaly vznikat také spolky. Úkolem spolků bylo obohacení kulturního života obyvatel. Nejčastěji se jednalo o spolky divadelní a hudební. Oblíbené byly také muzejní spolky, například díky nadšencům byl v roce 1925 vybudován skanzen v *Rožnově pod Radhoštěm*. Dnes toto *Valašské muzeum v přírodě* plní odkaz zakladatelů, kteří si přáli, aby byl skanzen živým muzeem.⁸³

Podstatnou součástí zlínské kultury je folklór. V *Malém etymologickém slovníku* je folklór popsán jako „*osobité, formálně a obsahově vyhraněné projevy hudební, slovesné, taneční a dramatické → kultury, těsně spojené se způsobem života, tradicemi a myšlením venkovského zemědělského obyvatelstva, městského → lidu nebo jiných, výrobně, profesně, sociálně, věkově a způsobem života integrovaných → skupin obyvatelstva.*“⁸⁴ Folklór byl pro lid velmi důležitý, v každé vesnici či městě se vyskytovala kapela, ať už gajdošská, dechová nebo cimbálová. Zlínský historik Jiří Severin v knize vzpomíná: „*Poznal jsem obrovskou lásku, s jakou se naši předkové věnovali vesnické kultuře, a to nejen hudbě. Ale také divadlu, pěveckým sborům, bálům, výletům, cvičením a mnohým dalším kulturním aktivitám, které vytvářeli sami pro sebe. Oni se tenkrát dokázali bavit, my se často necháváme bavit. Oni se více věnovali kultuře, my jsme spíše pro zábavu.*“⁸⁵

Největší rozkvět však kultura na *Zlínsku* zaznamenala s koncem 19. století a s tehdy rostoucí obuvnickou firmou *Baťa*. Tato firma byla založena v roce 1894.⁸⁶ Zakladatel této firmy, *Tomáš Baťa*, byl také hlavním iniciátorem vzniku dechového orchestru s názvem *Dechová hudba Baťa* (viz přílohu č. 5). Z tohoto firemního souboru poté vznikl *Velký dechový orchestr*, který se pravidelně schází a hraje dodnes. *Velký dechový orchestr města Zlína* pořádá již od roku 1982, každý sudý rok, *Mezinárodní festival dechových a folklorních souborů (FEDO)*.⁸⁷

⁸¹KONÍČEK, A., MAŇAS, V., MIKEL, L. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, 2006. s. 12.

⁸²Štrajch – určité usmíření mezi dechovou a cimbálovou hudbou.

⁸³Historie a vznik muzea [online], *Valašské muzeum v přírodě*, [cit. 27. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.nmvp.cz/roznov/informace-pro-navstevniky/historie-a-vznik-muzea>

⁸⁴*Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011, s. 31.

⁸⁵SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé*. Zlín: Krajské knihovna Františka Bartoše Zlín, 2007, s. 5–6.

⁸⁶Historie společnosti [online], *Baťa*, [cit. 2. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.bata.cz/historie-spolecnosti.html>

⁸⁷Historie [online], *VDO Zlín*, [cit. 3. 2. 2022]. Dostupné z http://vdozlin.cz/?page_id=412%203.%202.

Ve Zlíně také funguje *Sdružení dechového orchestru mladých* (SDOM). Vzniklo již ve 40. letech 20. století, konkrétně v roce 1946.⁸⁸ Tento soubor navštěvují děti a dospělí, nejčastěji ve věku 12–30 let (viz přílohu č. 6). Často se stává, že starší hráči se poté stanou členy *Velkého dechového orchestru*. Oba orchestry pořádají během roku koncerty, hudební zájezdy do zahraničí i do měst *České republiky*, v posledních dvou letech je však situace, vzhledem k epidemii covid-19, výjimečná a takových akcí je velmi málo. V letošním roce má však již *SDOM* naplánované zájezdy do *Belgie a Francie*.

Na začátku 20. století se na *Zlínsku* začaly objevovat jazzové kapely. První soubor, který začal hrát jazzové skladby, založil *Jan Šustr z Jankovic*. Posluchači jej mohli slyšet ve zlínské zahradě *U Malotů*, kde muzikanti pravidelně hrávali.⁸⁹ V *Napajedlicích* působil jazzový soubor pod vedením *P. Götze*.⁹⁰

Jiří Severin ve své publikaci uvádí, že v 50. letech 20. století bylo na *Zlínsku* velké množství hudebních souborů, které se inspirovaly lidovou hudbou. Repertoár těchto skupin byl však ovlivněn i dobou, ve které působily, proto mnoho z nich uvádělo také budovatelské písně.⁹¹ V době, kdy skončila válka, se o kulturu postaraly profesionální kulturní instituce.

V *Uherském Hradišti* bylo otevřeno *Slovácké divadlo*, premiéru v této budově měla opera *Její pastorkyňa*. Činnost divadla byla zahájena v říjnu roku 1945.⁹² Dalším důležitým bodem pro rozvoj kultury na *Zlínsku* bylo otevření divadla ve městě *Zlín*. Tato instituce nesla název *Divadlo pracujících* a zahájila svou činnost 17. září 1946, divákům se divadlo představilo inscenací *Jana Drdy Hrátky s čertem*.⁹³

Co se týká hudební kultury, velmi zásadním momentem bylo založení *Filharmonie Bohuslava Martinů* (FBM), stalo se tak v roce 1948. Na začátku svého působení nesl tento hudební soubor název *Filharmonie pracujících*. Hlavním posláním této Filharmonie bylo přiblížení vážné hudby všem pracujícím ve zlínských továrnách.⁹⁴ První léta činnosti souboru byla velmi přínosná. V roce 1949 uspořádal orchestr první koncert populárně-vzdělávacího charakteru.

⁸⁸ JAVOROVÁ, Kristýna. *Historie a současnost Sdružení dechového orchestru mladých Zlín*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, Olomouc 2020, s. 10.

⁸⁹ KOŠINOVA, Tereza. *Swingové formace na Zlínsku*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014, s. 33.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ SEVERIN, Jiří. *Hráli jsme jak andělé*. Zlín: Krajské knihovna Františka Bartoše Zlín, 2007, s. 66–75.

⁹² Historie divadla [online], *Slovácké divadlo*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.slovackedivadlo.cz/slovacke-divadlo>

⁹³ Historie divadla [online], *Městské divadlo Zlín*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.divadlozlin.cz/cs/divadlo/historie/>

⁹⁴ Historie [online], *Filharmonie Bohuslava Martinů*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.filharmonie-zlin.cz/historie>

Dalo by se říci, že tyto koncerty byly základem pro vznik dnešních abonentních cyklů. O dva roky později začala *Filharmonie* pořádat hudebně-edukační programy pro žáky základních a středních škol.⁹⁵ Výchovné koncerty pro žáky uvádí *Filharmonie* i v současné době. Důležitým mezníkem pro soubor bylo přestěhování do nových prostor *Kongresového centra Zlín* v roce 2011. Tuto budovu navrhla zlínská rodačka a architektka *prof. Ing. Arch. Eva Jiříčná* (viz přílohu č. 9).

4.2 Hudební akce a festivaly na Zlínsku

V roce 1972 se uskutečnil první ročník mezinárodního hudebního festivalu *Talentinum*. Tento festival dává možnost ukázat talent mladým hudebníkům do 25 let, a také dirigentům do 30 let. Mladí hudebníci mají možnost předvést své umění jak sólově, tak také s doprovodem orchestru.⁹⁶

Mezi hojně navštěvované hudební akce zcela jistě patří i festival *Harmonia Moraviae*, taktéž pořádaný *Filharmonií Bohuslava Martinů*. Zahajovací koncert prvního ročníku festivalu proběhl 24. září 1999.⁹⁷ Tohoto koncertu se zúčastnil i arcibiskup olomoucké arcidiecéze *Mons. Jan Graubner*, který nad celým festivalem přebral záštitu. Posluchači měli možnost zapslouchat se do melodií *Slavností mše Charlese Gounoda* a *Dvojkonzertu pro housle a hoboj č. 2 d moll J. S. Bacha*.⁹⁸ Jedná se o festival, který nabízí převážně duchovní hudbu, a možná i proto, aby se posluchač na chvíli zastavil a zamyslel, jsou koncerty pořádané v sakrálních památkách *Zlínska*. Koncerty už byly odehrány například v chrámu *Narození Panny Marie ve Štípě*, v *bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Hostýně* či v kostele *sv. Mořice v Kroměříži*.⁹⁹

I v dalších městech *Zlínského kraje* probíhá řada hudebních festivalů. Oblíbeným festivalem je například festival v *Kroměříži* s názvem *Hudba v zahradách a zámku*. Tato akce se pořádá od roku 2000.¹⁰⁰ Město *Kroměříž* pořádá také festival současného umění s duchovním zaměřením. Tato hudební akce nese název *Forfest*.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ Talentinum [online], *Filharmonie Bohuslava Martinů*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.filharmonie-zlin.cz/talentinum>

⁹⁷ Harmonia Moraviae [online], *Filharmonie Bohuslava Martinů*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.filharmonie-zlin.cz/harmonia-moraviae>

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ Historie festivalu [online], *Hudba Kroměříž*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <http://hudbakromeriz.cz/historie.php>

Hlavní myšlenkou je propojení současné hudby a výtvarného umění v dílech, která se aktuálním způsobem dotýkají duchovních témat. Festival účastníkům nabízí výstavy, koncerty i premiéry nových skladeb. Právě *Festival Forfest Czech republic* obdržel v roce 2015 cenu *České hudební rady*.¹⁰¹ Na obou festivalech často vystupují studenti *Konzervatoře Pavla Josefa Vejvanovského*.

Mimo konzervatoře pořádají také různé koncerty a přehlídky základní umělecké školy (ZUŠ). V krajském městě *Zlín* funguje celkem šest ZUŠ. Mezi nejznámější patří *Základní umělecká škola Morava*.¹⁰² Tato, ale i další školy mají mnoho poboček na celém *Zlínsku*, a to jak ve městech, tak vesnicích.

Jak jsme již zmínili, *Zlínsko* je velmi bohaté na hudební festivaly. Není tomu jinak, ani co se týče dechové hudby. Mezi ty nejdůležitější patří již zmíněný, *Mezinárodní festival dechových hudeb a orchestrů* (FEDO), dále za zmínku jistě stojí festival *Maňasovy Sehradice*.¹⁰³ Tento festival má již dlouhou tradici, první ročník proběhl v roce 1998.¹⁰⁴ Tato akce nese jméno po hudebním rodu *Maňasů*. Zakladatelem hudební tradice v rodině *Maňasů* se stal *František Maňas*, narozený 25. února 1850. Vynikal jako muzikant i jako autor písní, ovšem většina jeho skladeb se nedochovala.¹⁰⁵ Dalším hudebníkem z rodu *Maňasů* byl *Václav Maňas starší*. Stal se autorem mnoha skladeb, nejčastěji polek a valčíků, ale příležitostně psal také pro dechové orchestry. Mezi jeho známé melodie patří například polka *Rozmarynka*, *Utíká to utíká* či valčík *Překrásné Valašsko*.¹⁰⁶ Ve stejných hudebních šlépějích pokračoval také jeho syn *Václav Maňas ml.* Ten se věnoval převážně tvorbě dechových písní, ale složil také několik skladeb v beatovém stylu. Jeho písně v dnešní době uvádí *Sdružení dechového orchestru mladých Zlín*, například *Tehdy padal sníh* či *Pozdrav Venuši*.¹⁰⁷ *Tehdy padal sníh* je skladba určená pro sólo na soprán saxofon.

¹⁰¹ O festivalu [online], *Festival Forfest Czech republic*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.forfest.cz/about>

¹⁰² JAVOROVÁ, Kristýna. *Historie a současnost Sdružení dechového orchestru mladých Zlín*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, Olomouc 2020, s. 9.

¹⁰³ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Sloart, 2007, s. 300.

¹⁰⁴ VÁLKOVÁ, Zuzana. *Hudební rod Maňasů z jihovýchodní Moravy a jejich tvorba pro dechové hudby*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 87.

¹⁰⁵ VÁLKOVÁ, Zuzana. *Hudební rod Maňasů z jihovýchodní Moravy a jejich tvorba pro dechové hudby*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 23.

¹⁰⁶ VÁLKOVÁ, Zuzana. *Hudební rod Maňasů z jihovýchodní Moravy a jejich tvorba pro dechové hudby*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 24.

¹⁰⁷ VÁLKOVÁ, Zuzana. *Hudební rod Maňasů z jihovýchodní Moravy a jejich tvorba pro dechové hudby*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 33.

Toto sólo si s orchestrem například zahrál i známý saxofonista *Felix Slováček*.¹⁰⁸ *Václav Maňas ml.* je autorem mnoha známých skladeb pro dechovky. Jeho skladby hrají významné dechové kapely jako *Moravanka* či *Stříbrňanka*. Uvádíme skladby *Chyťte sa šohaji* a *Počkaj, synečku*.

Václav Maňas ml. o počtu svých skladeb mluví takto: „Došel jsem k číslu dvě stě. Počítal jsem jak písničky lidové, tak jazzové a koncertní skladby. Ale je to jen odhad. Některé kousky už možná zapadly. Řadu věcí jsem psal na objednávku, dělal jsem spoustu aranžmá. Ale přesný počet nedohledám. K neznámějším písničkám patří „Tehdy padal sníh“, původně psaná pro foukací harmoniku, kterou jsem záhy přepsal pro soprán saxofon pro Big Band Lubomíra Morávka a převzal ji také Felix Slováček. Známy je i Pozdrav Venuši, který nahrál například Jan Slabák.“¹⁰⁹

Nyní ke zmíněnému festivalu *Maňasovy Sehradice*. První ročník tohoto festivalu se uskutečnil 31. května 1998. Každoročně se koná ve vesnici *Sehradice*, což je rodná ves *Maňasů*. Na festivalu mají posluchači možnost slyšet lokální dechovky, ovšem na několika ročnících se objevily také uznávané dechovky jako *Moravanka Jana Slabáka* či *Mistrňanka*.¹¹⁰

Další významnou akcí je *Valašské setkání*, které se pravidelně koná ve *Fryštáku*, nedaleko *Zlína*.¹¹¹ První ročník přehlídky proběhl v roce 2003. Hlavním pořadatelem celé akce je dechová hudba *Fryštácká Javořina*. Samotný název přehlídky vypovídá o tom, že se na *Valašsku* setká několik kapel, ať už z *Čech*, *Slovenska*, či právě z *Valašska*. Tento přehlídkový večer pravidelně probíhá tak, že hostující kapely se představí krátkým koncertem a poté dvě dechovky odehrají taneční zábavu. Celým programem vždy provází osobnosti české dechovky. Moderování *Valašského setkání* ve *Fryštáku* se často ujímají *Ivana Slabáková* a *Karel Hegner*.¹¹²

¹⁰⁸ Fryštácká Javořina a Felix Slováček – *Tehdy padal sníh*. In: Youtube [online]. 14. 9. 2010 [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=MLQMnfYKgbE&ab_channel=GustaZlin

¹⁰⁹ DIVILKOVÁ, Světlana. *Jak byl můj odrazový můstek i záchrana*. Periodikum nezjištěno. 3. 1. 2018. Dostupné

z <https://www.kubes.eu/uploads/media/pdf/0001/08/fc5eac27e91f14b65daacebed14b8b90f3e28d39.pdf>

¹¹⁰ VÁLKOVÁ, Zuzana. *Hudební rod Maňasů z jihovýchodní Moravy a jejich tvorba pro dechové hudby*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Brno 2009, s. 35.

¹¹¹ KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 300.

¹¹² O setkání [online], *Fryštácká Javořina*, © 2020 [cit. 27. 2. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/valasskesetkani/o-setkani.html>

Další přehlídkou dechových hudeb, která na *Zlínsku* probíhá, je v obci *Doubravy*. I na této přehlídce se vždy představí až čtyři dechové kapely, jedna z kapel poté odehraje taneční zábavu pro všechny zúčastněné.¹¹³ Vzhledem k situaci, která je spojena s onemocněním covid-19 a s vládními opatřeními, proběhla přehlídka naposledy v roce 2018, vystoupily na ní kapely *Nivničanka*, *Provodovjané*, *Amatéri z Dobšic*.¹¹⁴ Významný festival s dechovou hudbou nabízí i obec *Lidečko*. Festival se každoročně koná první červencovou nedělí. Organizátoři i v uplynulém covidovém období festival pořádali, konal se i 4. července 2021, při vstupu na festival, se museli návštěvníci prokázat dokladem o očkování, prodělané nemoci či negativním testem. Ovšem ani tato omezení nezabránila účasti posluchačů. Jednalo se již o 31. ročník festivalu a pořádající dechová hudba *Lidečanka* na něm oslavila již sto let.¹¹⁵

¹¹³ Přehlídka dechových hudeb [online], *Obec Doubravy*, [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <http://www.doubravy.eu/foto.php?obec=prehlidka>

¹¹⁴ *Přehlídka dechových hudeb Doubravy 2018*. Plakát [online], 2018 [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.facebook.com/Dechovky-Doubravy-155823941626437/photos/277778862764277>

¹¹⁵ *Festival dechových hudeb Lidečko 2021*. Plakát [online], 2021 [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.lidecko.cz/detail-akce/31-rocnik-festival-dechovych-hudeb-v-lidecku/>

5. DECHOVÁ HUDBA PROVODOVJANÉ

Následující kapitola pojednává o dechové hudbě *Provodovjané*, její historii i současnosti. V práci se také zmiňujeme o obci *Provodov* a jejím kulturním dění a také o poutním místě *Malenisko*.

5.1 Obec Provodov a poutní místo Malenisko

Obec *Provodov* se nachází na území *Luhačovického zálesí*, ve *Vizovické vrchovině*. Poloha této vrchoviny je mezi *Zlínem*, *Luhačovicemi* a *Vizovicemi*. K 1. lednu 2021 měl *Provodov* 771 obyvatel.¹¹⁶ Krajina, ve které se obec nachází, je zalesněná a velmi klidná, možná i právě proto se do obce neustále stěhují noví obyvatelé. I okolí obce je velmi oblíbené, lidé z měst zde často staví chaty a využívají je k rekreaci a k odpočinku.¹¹⁷

Nad obcí *Provodov* se nachází zřícenina hradu *Světlov*, je tedy možné, že název obce byl odvozen od toho, že lidé z obce chodili hradním pánům pro vodu.¹¹⁸ Obec *Provodov* je známá několika svými památkami, ale tou nejznámější je zcela jistě poutní místo *Malenisko* s kostelem *Panny Marie Sněžné*. Tento kostel se nachází asi dva kilometry za obcí. Kostel je známý svým obrazem, který se nachází na hlavním oltáři, jedná se o jedinečný obraz svého druhu v celé střední *Evropě*. Dílo vyobrazuje *Pannu Marii* při kojení malého *Ježíška*. Autor je však neznámý, na *Provodov* byl obraz darován.

Významným farářem, který toto poutní místo spravoval, byl *František Müller*. Narodil se 8. srpna 1910 v *Šubířově u Jevíčka*. Tento kněz během svého života prošel řadou farnostmi, ve kterých zanechal svůj odkaz. Na *Provodov* přišel 1. července 1944. Od tohoto dne až do 31. srpna 1945 měl na starost duchovní správu na *Provodově* jako administrátor.¹¹⁹ Hned na druhý den, tedy 1. září 1945 byl v *Provodově* jmenován farářem. V této farnosti působil až do své smrti 1. října 1985. *František Müller* napsal také několik knih, například: *Mariánské poutní místo v Provodově*, *Báje a pověsti z vizovických hor*, *Luhačovicko – místní a pomístní jména v dějinách a pověstech*.

¹¹⁶ Počet obyvatel Provodov [online], *Místopisy*, [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10384/provodov/pocet-obyvatel/>

¹¹⁷ ŠIMKOVÁ, Hana. *Historie, spolky a dějiny školství v obci Provodov*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2017, s. 8.

¹¹⁸ STROUHALOVÁ, Vladimíra, obyvatelka obce Provodov [ústní sdělení]. Provodov 1. 3. 2022.

¹¹⁹ MÜLLER, František. *Mariánské poutní místo v Provodově. Provodov v minulosti*. Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2004, s. 20.

V knize *Mariánské poutní místo Müller* o obrazu píše: „*Obraz darovala Dorota Jahodíková z Pašovic u Uher. Brodu na Provodov za to, že byla v Provodově u pramene svaté vody uzdravena ze své těžké, sedm roků trvající nemoci. Marně sháněla jmenovaná pomoc ve světě. Její tělo bylo pokryté vředy. Pomohla jí Panna Maria v Provodově. Umyla se totiž vodou u mariánského pramene na Malenisku a ihned byla zdráva.*“¹²⁰

V knize se dále dočteme o zvláštních uzdraveních, která zde v letech 1735–1741 proběhla. Například jsou uvedeny záznamy o *Anně Vlačovicové*, která měla velké bolesti hlavy a očí. Uzdravila se, jakmile své nemocné oči umyla u svatého pramene, stalo se tak v roce 1711.¹²¹ Mezi další zázračná uzdravení patřilo také to, které se stalo v roce 1732. Hlavní aktérkou tohoto zázraku byla *Veronika Hofmanová ze Zlína*. Uvádí se, že měla asi čtyři týdny velké bolesti a trhání v nohou, rozhodla se, že vykoná pouť k *Panně Marii* na *Provodov*. Nechala se tedy přiblížit na provodovské paseky, odtud se již pěšky, za pomoci hole, vydala k zázračnému pramenu. Na kopci se u kapličky vroucně pomodlila k *Panně Marii* a prosila o uzdravení. Hole tedy nechala u kapličky, poté šla k poustevníkovi, který ji ke koupeli ohřál svatou vodou. Ona si nohy ve vodě umyla a hned pocítila velkou úlevu a bez hole již sešla dolů do vesnice. Ráno již nepozorovala na svém těle žádné stopy po nemoci.¹²² V knize najdeme také následující dodatek: „*Na tuto pravdu, mně přednesenou, chce uzdravená přísahati, ba i umříti. Vyslychal a zaznamenal na faře pozlovické dne 29. dubna roku 1741 svědek Jan Minikati, farář.*“¹²³

Jak už to u poutních míst bývá, i provodovské poutní místo má své vlastní písně. Nejstarší poutní písně k *Panně Marii Provodovské* byly vydávány jako písničky kramářské. *František Müller*, provodovský kněz ve své knize píše: „*Nejstarší poutní píseň k Panně Marii Provodovské byla vytištěna roku 1746 v Litomyšli. Marně jsem po ní pátral v moravských muzeích. Ani v Muzeu království českého v Praze není, ačkoliv tam mají asi 20 000 kramářských písní.*“¹²⁴

Většina textů oslavuje *Pannu Marii* a prosí o smilování. Dle rozhovoru s farníky jsou některé písně stále na repertoáru při bohoslužbách. Publicista *Josef Pala* v knize *Provodov – mariánské poutní místo* zveřejnil text staré provodovské poutní písně (viz přílohu č. 9).

¹²⁰ MÜLLER, *František. Mariánské poutní místo v Provodově. Provodov v minulosti*. Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2004, zadní strana obálky.

¹²¹ MÜLLER, *František. Mariánské poutní místo v Provodově. Provodov v minulosti*. Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2004, s. 23.

¹²² MÜLLER, *František. Mariánské poutní místo v Provodově. Provodov v minulosti*. Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2004, s. 36.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ MÜLLER, *František. Mariánské poutní místo v Provodově. Provodov v minulosti*. Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2004, s. 79.

O tak významném poutním místě, jakým *Malenisko* je, vzniklo i několik dalších publikací, o kterých se již v práci nezmiňujeme. Nicméně bychom ještě krátce představili sborník *Malenisko 2012*. V knize se o *Malenisku* vyjadřují filozofové, básníci a hudebníci, kteří toto místo někdy navštívili. Rádi bychom zde uvedli vzpomínku *Mgr. Milana Tesaře*, muzikanta a pedagoga, který bohužel v zimě tohoto roku zemřel. Dlouhá léta byl členem místní dechové hudby *Provodovjané*. „*Provodovští hudebníci rádi chodí hrát o poutích na Maleniska. Po kamenné cestě předřikuje Jaroš Nivákůj a tóny křídlováků přelétají okolní hvozdy. Chválu vzdejme... Pan farář je za to na mši vždy pochválí. V hospodě potom vyměňují muzikanti s usměvavou Dagmar svoje plechové chorály za výtečné uherskobrodské pivo.*“¹²⁵

5.2 Provodov a jeho historie hudební kultury

Jako většina vesnic luhačovického *Zálesí* byl i *Provodov* často vyhledáván sběrateli písňového folkloru. Písňe z tohoto poutního místa se objevují i ve sbírce *Františka Sušila Národní písňe* z roku 1860. Ve sbírce je celkem uvedeno osm písňi, většina z nich obsahuje milostné náměty. Některé z názvů *Ej, Janku, Janičku* či *Vyletěl sokol nad oblaky*.¹²⁶ Sběratel lidových písňi *Josef Černík* zahájil na počátku 20. století výzkum písňové kultury na území *Luhačovického Zálesí*, kam spadá i území obce *Provodov*. V roce 1957 *Černík* vydává výsledky sběru písňi a publikuje je v díle *Záleské písňe z okolí Luhačovic*.¹²⁷ Z celkového počtu 650 sesbíraných písňi shromáždil sběratel celkem 17 písňi z *Provodova*.¹²⁸ *Josef Černík* písňe rozdělil do několika skupin. Mezi písňe svatební a milostné zařadil skladby *Má maměnko, můj tatíčku* nebo *Ideme, ideme*, dále *Včera na poledne, Červené jablíško v kapsi mám*.¹²⁹ Další skupinou skladeb jsou skladby pijácké, zde je zastoupen *Provodov* písňi *Mám já chalúpku na vršku*. Ve sbírce je uvedeno několik písňi žertovných a posměšných, mezi ně *Josef Černík* zařadil provodovské písňe *Do šáší děvčátka do šáší, Ju, ju, ju, konička mně kujú* a jiné.¹³⁰ Uvedené písňe byly především určeny k točivému tanci a byly v dané době velmi známé a oblíbené.

¹²⁵ TESAŘ, Milan. *Provodovští hudebníci*. In: SLOVÁK, Jan (ed). *Malenisko 2012*. Provodov: Mlčáčka, 2012, s. 60.

¹²⁶ JANÍKOVÁ, Eva; KOVÁŘŮ, VĚRA. *Provodov a jeho hudební kultura*. In: PRACHAŘ, Marek (ed). *Provodov: kapitoly z dějin obce*. Provodov: Obec Provodov, 2012, s. 138.

¹²⁷ ČERNÍK, Josef. *Záleské písňe z okolí Luhačovic*. Praha: SNKLHU, 1957.

¹²⁸ JANÍKOVÁ, Eva; KOVÁŘŮ, VĚRA. *Provodov a jeho hudební kultura*. In: PRACHAŘ, Marek (ed). *Provodov: kapitoly z dějin obce*. Provodov: Obec Provodov, 2012, s. 138.

¹²⁹ ČERNÍK, Josef. *Záleské písňe z okolí Luhačovic*. Praha: SNKLHU, 1957.

¹³⁰ Tamtéž.

V publikaci *Provodov: kapitoly z dějin obce* se dočteme: „*Písňe se zpívaly především na tanečních zábavách, kde byly doménou mužů, z nichž mnozí byli vyhlášenými zpěváky a tanečníky. Když si při muzice muži poručili píseň, ať již hozením peněz muzikantům nebo předzpěvem při taneční zábavě, předvedli svoje umění a dokázali strhnout na sebe, na svůj zpěv a tanec pozornost přítomných.*“¹³¹ Co se týká hudby a žen, tak ženy zpívaly zejména při práci, a to bez hudebního doprovodu. Mezi nejčastější činnosti, při kterých se ženy potkaly a zpívaly patřily: sklizeň obilí, draní peří, okopávání plodin či při senoseči. Hudba byla také spojena s odpočinkem po namáhavé denní práci a činnosti. Ženské zpěvy byly více lyrické a táhlé, často zaměřené na náboženská témata.¹³² S *Luhačovickým Zálesím* a s obcí *Provodov* je také spjato muzikantské umění.

Nejjednoduššími nástroji, které muzikanti používali, byly různé druhy píšťalek, dlouhé trouby, ale i lístky rostlin.¹³³ Kromě těchto jednoduchých nástrojů se uvádí také nástroje, které byly více rozvinuté. Mezi ně patřily okaríny, varhánky či frkače, které dokázaly vyrobit i dětské ruce. Později se přidala foukací harmonika, a ještě později harmonika tahací, na kterou bylo možno hrát i náročnější melodie.¹³⁴ Tahací harmonika sloužila často jako doprovod pro tanečníky v místním hostinci.¹³⁵

Koncem 19. století se i na *Provodově* začaly objevovat nové nástroje, nástroje žesťové, které sloužily k hraní dechové hudby. Tato hudba začala postupně vytlačovat gajdošskou a cimbálovou muziku, které byla na území *Zálesí* velmi oblíbená. Gajdy tvořily doprovod při zpěvu i tanci. V průběhu 20. století byly již tyto hudby zcela nahrazeny dalšími druhy hudebních těles.

Do hudební kultury zcela jistě můžeme zařadit i taneční umění. Mezi nejstarší tance, které se v historii v *Provodově* tančily patřily tance obřadní. Tyto tance se řadily ke svatbám či končinám. Právě s končinami neboli masopustem se na *Provodově* pojil tanec zvaný „skákání na konopě“. ¹³⁶ Tento tanec byl typický vysokými výskoky a zvedáním žen. „*Podstatou tance byla snaha ovlivnit růst konopí, opírající se o víru v magický účinek tance.*“

¹³¹ JANÍKOVÁ, Eva; KOVÁŘŮ, VĚRA. *Provodov a jeho hudební kultura*. In: PRACHAŘ, Marek (ed). *Provodov: kapitoly z dějin obce*. Provodov: Obec Provodov, 2012, s. 138.

¹³² Tamtéž.

¹³³ JANÍKOVÁ, Eva; KOVÁŘŮ, VĚRA. *Provodov a jeho hudební kultura*. In: PRACHAŘ, Marek (ed). *Provodov: kapitoly z dějin obce*. Provodov: Obec Provodov, 2012, s. 139.

¹³⁴ Tamtéž.

¹³⁵ Tamtéž.

¹³⁶ JANÍKOVÁ, Eva; KOVÁŘŮ, VĚRA. *Provodov a jeho hudební kultura*. In: PRACHAŘ, Marek (ed). *Provodov: kapitoly z dějin obce*. Provodov: Obec Provodov, 2012, s. 140.

*Přetrvání tance do 20. století dokládá vysokou důležitost plodiny, jakou bylo konopí, užívané k výrobě plátna.*¹³⁷ Oblíbenou taneční hrou byl na Provodově také „žabský tanec“, který tančili pouze muži a měl napodobit jarní milostné touhy žab. Tradičním cílem bylo povzbuzení plodnosti všeho dobytka, který přinášel hospodáři užitek.¹³⁸

K mladší vrstvě taneční zábavy se řadily tance figurálně založené na jednoduchých tanečních prvcích, které byly spojeny s valčíkem nebo polkou. K tomuto typu tanců patřily také šotyšky a různé typy tanců řemeslnických.¹³⁹ V průběhu 20. století se však od těchto tanců začalo upouštět, až se postupně vytratily ze zájmu většiny tanečníků. Poté už k oblíbeným tancům patřil zejména valčík, polka a tango.

5.3 Provodov a jeho současná hudební kultura

V současné době je obec *Provodov*, co se týká hudby, velmi aktivní. Již po druhé světové válce vznikl hudební soubor, který s různými obměnami funguje v obci i dnes. Tento soubor je známý jako *Dechová hudba Provodovjané* (DH). Tato dechová hudba pravidelně koncertuje a pořádá kulturní akce, také spolupracuje s obcí *Provodov* při různých obecních příležitostech. Kapela je nedílnou součástí poutního místa *Malenisko*, kde se pravidelně připojuje k doprovodu bohoslužeb. O historii a další současnosti se zmíníme v další podkapitole.

Dalším hudebním zástupcem v obci *Provodov* je kapela *Provodovská šestka*. Toto seskupení zahrálo poprvé již v roce 1998.¹⁴⁰ Již od založení kapely hraje skupina téměř ve stejném složení. Také nástrojové obsazení se nemění. V kapele posluchač může slyšet harmoniku, tenorsaxofon, trubku, trombon, basovou kytaru a bicí. Co se týká repertoáru, *Provodovská šestka* hraje nejčastěji skladby převážně dechového žánru. K dechovkám postupně však přibývají i skladby ze současnosti. Kapelníkem je od založení kapely až doposud pan *Vladimír Divoký*, který také aranžuje všechny skladby.

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ JANÍKOVÁ, Eva; KOVÁŘŮ, VĚRA. *Provodov a jeho hudební kultura*. In: PRACHAŘ, Marek (ed). *Provodov: kapitoly z dějin obce*. Provodov: Obec Provodov, 2012, s. 140.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ KONÍČEK, A., MAŇAS, V., MIKEL, L. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, 2006. s. 110.

Významným spolkem, který se věnuje nejen hudební kultuře, je folklórní soubor *Leluja*. Tento soubor se zabývá lidovou kulturou národopisné oblasti *Luhačovického Zálesí*. Vznikl v Provodově v roce 2008.¹⁴¹

U zrodu tohoto souboru stály *Eva Janíková* a *Hana Tesařová*, jejich hlavním cílem bylo seznámit děti a veřejnost s tradičním způsobem života na území luhačovického Zálesí. Chtěly lidem připomenout, jaké zvyky a tradice se na těchto místech v minulosti provozovaly.¹⁴² Soubor zpočátku vystupoval jen na obecních akcích, postupem času však začali členové tančit a zpívat i při příležitostech v širokém okolí. Dnes se již pravidelně účastní domácích i zahraničních folklórních festivalů. Repertoár souboru je tvořen zejména z hudebně-tanečně-dramatických pásem, které jsou tvořeny z místních tanců, písní a zvyků.¹⁴³ Mezi tradiční akce, které *Leluja* pořádá, patří jarní *Vynášení Mařeny* a *Chození s létěčkem*, letní *Králeňská obchůzka*, v zimě *Mikulášská obchůzka* a svátek sv. Lucie, kdy dívky obcházejí domy členů souboru.¹⁴⁴ Taneční soubor byl v roce 2012 doplněn o cimbálovou muziku.¹⁴⁵ Repertoár tento soubor čerpá od sběratele lidových písní *Josefa Černíka* a také od *Zdeny Jelínkové*, která se tomuto regionu věnovala především po taneční stránce.¹⁴⁶

Obec Provodov v současné době spolupřádá také řadu hudebních událostí. Mezi ty pravidelné patří *Muzikantský končínový ples*, který organizuje *DH Provodovjané*. Další oblíbenou akcí, která se v *Provodově* koná, je folklórní festival *Hore Provodovem*. Soubor *Leluja* jej poprvé uspořádal v roce 2012. Součástí festivalu jsou také tvořivé dílny pro děti, různě zaměřené workshopy či slavnostní mše svatá na *Malenisku*. *Leluja* pořádá také každoroční *Folklórní ples*, kterého se účastí soubory i jiné folklórní a cimbálové muziky z kraje. Co se týká populární hudby, tak ta má na *Provodově* také zastoupení. Konkrétně se jedná o festival *Horem Dolem*, který je v nepravidelných intervalech pořádán již od roku 2007. Tento festival trvá dva dny a nabízí účastníkům velké množství prožitků. Festival disponuje divadelními představeními, přednáškami a workshopy, ale také koncerty různých žánrů. Zatím poslední ročník, který se uskutečnil, proběhl v roce 2021.

¹⁴¹ ŠIMKOVÁ, Hana. *Historie, spolky a dějiny školství v obci Provodov*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2017, s. 40.

¹⁴² Tamtéž.

¹⁴³ O souboru [online], *Folklórní soubor Leluja: Luhačovské zálesí*, [cit. 2. 3. 2022]. Dostupné z <http://leluja.cz/index.php/cs/o-souboru>

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ ŠIMKOVÁ, Hana. *Historie, spolky a dějiny školství v obci Provodov*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2017, s. 40.

¹⁴⁶ Tamtéž.

Návštěvníci si mohli poslechnout více než deset různých koncertů. Namátkou například kapela *MERS, Reggay, Thom Artway* či umělec *František Skála* v doprovodu místní hudby *Provodovjané*.¹⁴⁷

5.4 Historie dechové hudby Provodovjané

Poznatky a informace z historie této dechové hudby byly čerpány v kronice DH. Tuto kroniku začal psát v roce 1993 pan *Vilém Novák*. Poslední zápis je stanoven na rok 2003. Kromě této kroniky se již další psát nezačaly. Jako další prameny budou sloužit osobní rozhovory s pamětníky a hráči.

Jako předchůdce současné provodovské dechovky je v kronice uváděna kapela *Antošovka*. Kronika kapely se začíná fotografií *Antošovky* v roce 1924 (viz přílohu č. 17). Kronikář má detailně popsanou fotografii. Zakládajícími členy byli *Josef Úšela*, hráč na baskřídlovku, dále kapelník, po kterém nesla kapela název, pan *Antoš Slovák*, hráč na klarinet. Na fotografii si můžete všimnout přívěšku na hodinkách, podle kronikáře se jednalo o metál z války. Vedle kapelníka stojí esklarinetista *Plášek*, křestní jméno není uvedeno. Basistou v kapele byl *Karel Kolařík*. Dle fotky zbylí členové hráli na křídlovky, jmenovitě *Alois Mališka, František Slovák, Josef Vítek, syn Josef Vítek a Leopold Slovák*.¹⁴⁸ Všichni hráči na fotce pocházeli z *Provodova*, postupem let se však obsazení postupně měnilo.

Dechová hudba se na *Provodově* velmi zalíbila. Hudebníci se účastnili mší, které na *Malenisku* často doprovázeli. Také pohřby byly pravidelně ozdobeny zvukem kapely. Netrvalo to dlouho a na *Provodově* se objevilo další hudební seskupení. Tentokrát se jednalo o taneční jazzový soubor. Největší zásluhu na založení souboru měl provodovský varhaník *Josef Mališka*.¹⁴⁹ Hudebníci, kteří se rozhodli v jazzovém souboru hrát, si museli nástroje vyhledat a zakoupit samostatně. Dle kroniky soubor byla v roce 1943 z důvodu války zakázaná veškerá hudební produkce. Proto i soubor jazzový a dechový musel funkce zanechat. Od roku 1945 však byly oba soubory obnoveny.

Nástrojové obsazení tohoto orchestru bylo následující: dvě trumpety, bicí souprava, soprán saxofon, altsaxofon a tenorsaxofon. Kronikář dále uvádí, že součástí byla také harmonika, zvaná kebrlovka.¹⁵⁰

¹⁴⁷ Program [online], *Festival Horem Dolem*, [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.horem-dolem.cz/program/>

¹⁴⁸ Kronika dechové hudby Provodovjané. Archiv dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ Tamtéž.

Za první rok zkoušení a učení odehráli první vystoupení na pout'ové taneční zábavě v *Provodově*. Kronikář dodává: „*Byl to začátek nové hudební kultury na Provodově.*“¹⁵¹ Kapelníkem celého souboru se stal harmonikář *Vilém Slovák*. Kapela i nadále hrávala na svatbách, plesech a tanečních zábavách. Klientům, kteří si jejich vystoupení objednávali, vystavovali také smlouvy (viz přílohu č.14).

V kronice se můžeme dočíst, že vystoupení sedmičlenné kapely na oslavě v roce 1948 bylo finančně ohodnoceno na 1166 Kč (viz přílohu č.13) Tato částka odpovídala pěti hodinám hraní.¹⁵² „*Po válce v roce 1950 byly živnosti zrušeny, takže jsme patřili pod Osvětovou Besedu, a pak pod J. Z. D. Mír v Provodově.*“¹⁵³ Jazzový i dechový soubor často hrával také v *Luhačovicích*. *Luhačovice* jsou známé jako lázeňské město. Právě hraní na lázeňské kolonádě či koncerty pro lázeňské hosty patřily mezi pravidelné akce, které provodovští hudebníci navštěvovali. Jedním ze členů této kapely byl také klarinetista *Vojtěch Žmolík*. Nejen on byl členem ROH (Revoluční odborové hnutí), které sídlilo ve *Zlíně*. V tomto hnutí bylo ustanoveno několik odborů, jedním z odborů byla také hudba (viz přílohu č. 15).

V 70. letech 20. století patřila obec *Provodov* mezi obce s významným hudebním a kulturním životem. Kapelník *Vilém Slovák* se v roce 1970 odstěhoval do *Zlína* a jeho místo převzal pan *Ladislav Kratina* z vedlejší vesnice, z *Březůvek*. Spolu s novým elánem a energií do hraní přinesl kapelník nápad zaujmout posluchače nejen hudbou, ale také oblečením. Proto v roce 1976 začali vystupovat v novém oblečení, a to bílých kalhotách a žlutých košilích.¹⁵⁴ Doposud hráli muzikanti v černých kalhotách a bílých košilích. Dalšími kapelníky byli pánové *Mikel* a *Polášek*. Posledním kapelníkem obou souborů byl tubista *Pavel Kolařík*.¹⁵⁵ Myslíme, že je velmi důležité zmínit také autorské počiny *Viléma Slováka*. Za svůj život zaranžoval několik skladeb, jak dechových, tak tanečních. Ale je také autorem polek a valčíků pro dechové hudby. Tou nejznámější, která pochází z jeho pera, je polka *Z Provodova*. V příloze č. 16 a 4. 17 naleznete rukopisy notového záznamu. Mezi další skladby, které hraje *Dechová hudba Provodovjané* dodnes, patří *Rodné Moravě* a *Postůj koničku*. I zde je autor melodie *Vilém Slovák* a autor textu *Kamil Holík*.¹⁵⁶

¹⁵¹ Tamtéž.

¹⁵² Kronika dechové hudby Provodovjané. Archiv dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.

¹⁵³ Tamtéž.

¹⁵⁴ Tamtéž.

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ Tamtéž.

5.5 Současnost DH Provodovjané

V současné době tvoří *Dechovou hudbu Provodovjané* celkem 20 členů, kteří se na hudebních vystoupeních různě střídají. Mezi členy je celkem 17 instrumentalistů a 3 zpěváci. Mezi členy kapely je také současný kapelník, *Miroslav Mikel*, který hraje na Es klarinet.

Obsazení	Jméno člena kapely
Klarinet Es	Miroslav Mikel
Klarinet B	Jan Prokop
Klarinet B	Jaromír Kobylík
Baryton	Lukáš Zuzaník
Tenor	Milan Slovák
Křídlovka 1	Miroslav Slovák
Křídlovka 2	Petr Šústek
Trubka obligátka	Alois Mikel
Doprovodné trubky	Ladislav Marušák David Dominik Daniel Javora Adam Strouhal
Trombon	Luboš Chmelař
Tuba	Josef Rak
Bicí	Alfons Slovák
Zpěv	Vladimír Divoký Andrea Kaniová Jana Straková

Tabulka č. 1: Současné obsazení kapely (vlastní zpracování).

Jak již bylo zmíněno v předchozí podkapitole, kapelu po *Vilému Slovákovi* začal vést tubista *Pavel Kolařík*. Na jeho místo v roce 2000 nastoupil trumpetista *Alois Mikel*. Pod jeho uměleckým vedením fungovala kapela 15 let. Na místo kapelníka v roce 2015 nastoupil *Miroslav Mikel*, který kapelu vede až do současnosti.

Akce, které nejčastěji *Provodovjané* pořádají a na kterých se podílejí, se konají na *Provodově*. Občas vystupují mimo hranice obce, nejčastěji se jedná o přehlídky hudeb, oslavy či různá výročí. *Provodov* je stále však nejčastějším místem, kam mohou jejich posluchači přijít. *Dechová hudba Provodovjané* se schází každý pátek v sále místního kulturního domu, kde mají hráči k dispozici svoji zkušebnu. Mezi pravidelné akce, na kterých se *Provodovjané* prezentují, či které organizují, patří zcela jistě *Muzikantský ples*, který se koná pravidelně před začátkem postní doby. Na *Valašsku* je typ tohoto plesu označován jako končínový. Zpěvák kapely, *Vladimír Divoký*, již více než 20 let připravuje komickou scénku, ve které se pochovává basa. Motiv pochovávání basy je zvolen proto, že označuje začínající dobu postní a nutnost ztišení a klidu. Před tímto plesem chodí chasa a kapela po vsi a zve občany na večerní bál. Tato akce je v *Provodově* velmi oblíbená, často se jí účastní i přespolní.¹⁵⁷

Mezi další události, kde tato dechová hudba hraje, zcela jistě patří momenty, které jsou spojeny s poutním místem *Malenisko* i s dalšími sakrálními památkami, které jsou mimo *Provodov*. Například se účastní *Slavnosti Božího Těla*, kdy se jde průvodem kolem kostela, lid doprovází dechová hudba a zpívají se náboženské písně. Další významnou akcí jsou poutě. Poutěová sezóna začíná vždy první květnovou nedělí, jedná se o pout' hasičskou. Této poutě se účastní velké množství věřících a hasičů. Na fotografii, v příloze č. 23, můžete vidět průvod, který směřuje ke kostelu, dechová hudba, starosta a velitel sboru dobrovolných hasičů vedou celý průvod.

Na začátku prázdnin pořádají *Provodovjané* každoroční akci, která nese název *Veřejná zkouška*. Tato zkouška je oblíbená jak mezi hráči, tak mezi občany. Dechovka vyhrává celý večer, promítají se fotografie, lidé mohou tancovat. Důležitým obdobím pro celou obec *Provodov* je první víkend v srpnu. Na ten totiž připadá hlavní pout'. Této pouti se účastní stovky lidí, je slouženo několik mší, všechny jsou doprovázeny místní dechovkou. „*I když se přes rok moc nesejdeme, nebo se různě střídáme, tak o pouti se nás vždycky sejde nejvíce. Je to pravidelná akce, na kterou se vždycky těšíme. Protože se uvidíme s kolegy z dechovky, ale také uvidíme lidi, se kterými jsme neměli možnost se dlouho vidět. Myslím, že je dobré, že na každé pouti nás hráčů přibývá. Přidávají se k nám totiž i malí začátečníci, kteří na nástroje teprve začínají. Ale spolu s učiteli se vždy naučí alespoň jednu kostelní píseň, kterou s námi pak hrají. Mají z toho radost oni, jejich rodiny, ale hlavně i my muzikanti.*“¹⁵⁸

¹⁵⁷ DIVOKÝ, Vladimír, zpěvák DH *Provodovjané* [ústní sdělení]. *Provodov*, 22. 3. 2022.

¹⁵⁸ JAVORA, Daniel, člen DH *Provodovjané* [ústní sdělení]. *Hvozdná*, 28. 3. 2022.

Tak se k pouti na *Provodově* vyjádřil člen *Daniel Javora*. Pout' je na *Provodově* spojena také s filmovým festivalem, v letošním roce proběhne už dvaapadesátý ročník. Tento festival pořádá obec ve spolupráci s kapelou.

I podzim bývá pro kapelu plný akcí. Poutní sezóna bývá ukončena v říjnu dušičkovou poutí. Při této pouti jdou lidé světelným průvodem na místní hřbitov, kde vzpomínají na své zemřelé. Pravidelnou podzimní akcí jsou i provodovské hody. Ty bývají nejčastěji v průběhu listopadu. Dnes jsou hody v *Provodově* spojené s voděním berana. V sobotu brzo ráno se sejdou hasiči, muzikanti a jiní dobrovolníci převlečení za masky. Přivede se beran a vyrazí se průvodem po vesnici. Zpívají se písničky a maškary zvou na hodovou zábavu. V každém domě jsou na tento den připraveni. Mají napečené koláče a nalévá se slivovice.¹⁵⁹ Kalendářní rok je pro muzikanty opět zakončen v místním kostele, kde je za zemřelé členy kapely sloužena mše svatá. Tato mše je pravidelně sloužena 26. prosince. Při této mši svaté doprovází zpěvy a celou bohoslužbu dechová hudba.

Mezi nejaktuálnější spolupráci, kterou *DH Provodovjané* započala, patří zcela jistě ta s výtvarníkem *Františkem Skálou*. *František Skála* se narodil 7. února 1956 v Praze.¹⁶⁰ Jeho umělecké pole působnosti je opravdu velmi široké. Zajímá se o výtvarné umění, hraje a zpívá v tanečním orchestru *Universal Praha*. Také je členem divadelního souboru *Sklep* či vokálně-tanečního tria *Tros Sketos*. *Skála* uspěl také jako ilustrátor knižních děl, za některá získal i významná ocenění. „Zúčastnil se více než 140 kolektivních a 50 samostatných výstav doma i v zahraničí. Jeho díla jsou zastoupena v mnoha sbírkách. V roce 2005 získal *Cenu Osobnost roku* v anketě, ve které hlasovalo 60 teoretiků a publicistů za výstavu „*Skála v Rudolfinu*“ uspořádanou na konci roku 2004, kterou navštívilo přes 40 tisíc návštěvníků a stala se nejúspěšnější výstavou roku.“¹⁶¹ Velkým životním úspěchem, který *František Skála* zažil, bylo obdržení *Ceny Ministerstva kultury* za přínos ve výtvarném umění, stalo se tak v roce 2010.¹⁶² V roce 2021 se však *František Skála* poprvé představil jako zpěvák dechovky.

¹⁵⁹ ŠIMKOVÁ, Hana. *Rodinné a státní svátky, lidové a novodobé tradice v Českých zemích a v obci Provodov ve školním vzdělávacím procesu*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2020, s.29.

¹⁶⁰ František Skála [online], *František Skála*, [cit. dne 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.frantisekskala.com/cs/bio.html>

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² František Skála ml. [online], *Galerie Platýz*, [cit. dne 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.galerieplatyz.cz/autori/frantisek-skala-ml>

Ke spolupráci s *Dechovou hudbou Provodovjané* jej přivedl kamarád *Miroslav Černý*, občan *Provodova* a spoluhráč v kapele *Třaskavá směs*.¹⁶³ Při zpívání s dechovkou mohl *Skála* předvést svoji bizarnost a smysl dotáhnout věci do konce.

Spolupráce s *Provodovjany* přinesla světu nové album, které se jmenuje *Pojď se mnou děvče mé*. K nově vzniklému albu se umělec vyjádřil takto: „*Na nenáviděné dechovce, kterou nás – máničky – krmili komunisti, není ve skutečnosti nic špatného. Ostatně, tak je to s každým žánrem. Musí se jen správně uchopit, vystihnout jeho podstatu a vytrískat z něj maximum. Chybí nám zvuk vojenské dechovky procházející ulicemi, žestě lázeňských orchestrů i pohřební pochody za rakví.*“¹⁶⁴

Křest tohoto alba proběhl 5. března 2021 v *Praze*. Tohoto křtu se zúčastnila většina členů dechové hudby i s rodinnými příslušníky. Ještě před samotným křtem provedl sochař všechny své kolegy po své výstavě *U Kamenného zvonu*, která právě probíhala.¹⁶⁵ Všechny písně na albu jsou autorské, *Skála* však v rozhovoru pro *Český rozhlas* dodává: „*Polovina skladeb je od neznámého autora, jak se říká. Naučil mě je můj otec.*“¹⁶⁶ O veškeré aranže písní se postaral člen a zvukař *Provodovjanů*, *Luboš Chmelař*. Autorka práce uskutečnila s *Chmelařem* rozhovor, který byl zaměřen na aranžování skladeb a další práci s *Františkem Skálou*. Cílem rozhovoru bylo zjistit, jak se obyčejné malé vesnické dechovce spolupracovalo s významným českým umělcem a jak vypadalo aranžování. Album *Pojď se mnou děvče mé* obsahuje celkem deset písní. Pozorný posluchač si při poslechu jistě všimne několika okamžiků, kdy kapela zcela neladí či je některý z tónů zahrán falešně. Tyto situace však hodnotí *František Skála* s povděkem a v rozhovoru dodává: „*Je důležité, že se to celé trochu rozjíždí. Drobná nepřesnost napovídá, že se jedná o ruční práci, která neunaví. Protože, co je přesné, to je mrtvé.*“¹⁶⁷ Texty na albu obsahují především motivy stáří, smrti či odcházení životních funkcí. Autor recenze *Karel Kouba* píše také o tom, že *Skála* jako zpěvák velmi překvapil, frázuje s citem a zcela přesně. Celý projekt nazývá jako oživení zdánlivě mrtvých hudebních forem, v žádném případě se však nejedná o parodii.¹⁶⁸

¹⁶³ DIVOKÝ, Vladimír, zpěvák DH *Provodovjané* [ústní sdělení]. *Provodov*, 22. 3. 2022.

¹⁶⁴ František Skála a *Provodovjané* [online], *Křest alba*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://goout.net/cs/frantisek-skala-and-provodovjane-krest-alba/sztfws/>

¹⁶⁵ DIVOKÝ, Vladimír, zpěvák DH *Provodovjané* [ústní sdělení]. *Provodov*, 22. 3. 2022.

¹⁶⁶ Rozhovor s *Františkem Skálou*. *Rozhlas, Český rozhlas – Vltava*, 16. 5. 2021.

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ Recenze *František Skála a Provodovjané* [online], A2, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.advojka.cz/archiv/2022/1/frantisek-skala-a-provodovjane-pojd-se-mnou-devce-me>

Za velký úspěch lze zcela jistě považovat účast v televizním pořadu *Show Jana Krause*.

Moderátor *Jan Kraus* si do pořadu pozval právě *Skálu*, který na závěr svého vystoupení zahrál spolu s *Provodovjany* tři skladby z alba.¹⁶⁹

Celá dechová hudba má již nasmlouvané koncerty a přehlídky, kterých se bude s panem *Skálou* účastnit. Všechny čeká několik vystoupení v *Praze, Jičíně*, či v *Opavě*.¹⁷⁰

5.6 Rozhovor se členem a aranžérem Dechové hudby Provodovjané, Lubošem Chmelařem

V jakém stavu Vám autor textu a melodií, František Skála, předal materiál k aranžování?

Všechny podklady pro aranže jsme dostali ve formě videa, kde byly Frantou zazpívané písničky, písničky byly doprovázeny kytarou. Z videí bylo první nutné určit akordy a celkovou harmonii písně. Většina písní, až na jednu, je v C dur/A moll, tedy bez předznamenání pro C nástroje (pro B nástroje D dur). Pak přišla ta těžší část, přepsat melodii a přidat druhý hlas.

Bylo Vám při psaní aranžmá něco vzorem, nebo se jednalo pouze o parodii na klasické dechovkové hudební postupy?

Vše se odvíjelo od akordů a melodie použité v písni. Při aranži not bylo nejtěžší částí naposlouchat melodii a přidat druhý hlas. Je velmi zdlouhavé, a hlavně pro muzikanty v dechové hudbě obtížné, hrát každou sloku jinak rytmicky a melodicky. Musely se tedy udělat kompromisy mezi tím, co se zpívá a co se hraje. Druhý problém byl v tom, že pro skladby, které byly v tónině C dur, ta je pro dechovku neobvyklá, se špatně rozepisovaly hlasy.

Zde to také bylo o kompromisu, protože pokud melodie byla v nižší oktávě, tak druhý hlas byl na křídlovky nízko, a pokud byl první hlas položen o oktávu výš, tak zase pro první hlas byl vysoko. Tyto situace jsem vyřešil tak, že fráze (obvykle 8 taktů) jsem psal do nástrojů podle výšky, tedy v případě, že to bylo hratelné pro křídlovky, tak jsem to napsal křídlovkám a pokud ne, tak to zahrály tenorové nástroje.

¹⁶⁹ *Show Jana Krause* [TV pořad]. Režie: Vojtěch Nouzák, TV, Prima, 23. 6. 2021, 21:35. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=RwKTEvRgZs&list=PLwKJrLDPPOHhnyMMUVR8SNc00hiLI-q&index=5>

¹⁷⁰ DIVOKÝ, Vladimír, zpěvák DH Provodovjané [ústní sdělení]. Provodov, 22. 3. 2022.

V čem myslíte, že byla spolupráce s Františkem Skálou pro Dechovou hudbu Provodovjané přínosná a zda otevřela Vám, popřípadě i členům DH, nové hudební obzory?

Přínosná byla určitě v jisté propagaci dechovky obecně. Pro mě a mé kolegy nové zkušenosti s aranží not, a to jen podle sluchu, bez jiných podkladů. V čem ovšem vidím velký přínos je to, že členové si udělali přehled o tom, jak se organizují velké festivaly. A také to, že o celou organizaci se nestarají členové souboru, ale organizátoři (jak příprava bicích, stojánků, doprava, občerstvení). Myslím, že celý tento projekt nás posunul mnohem dále.

Je možné zmínit cokoliv negativního, pro co byste už obdobnou spolupráci odmítli?

Jediné, v čem je nevýhoda tohoto projektu, je v tom, že velké množství koncertů se koná daleko od naší mateřské obce Provodov, je to tedy složitější s dopravou. Hlavně pokud je více koncertů, které se konají přes pracovní týden, musí si ti, kteří dochází do práce, domlouvat neplacené volno. A ne vždy je to jednoduché. Jiné neduhy na tomhle projektu neshledávám.¹⁷¹

¹⁷¹ CHMELÁŘ, Luboš, člen a aranžér DH Provodovjané [osobní rozhovor]. Provodov, 7. 4. 2022, archiv autorky.

6. FRYŠTÁCKÁ JAVOŘINA

Tato kapitola seznámí čtenáře s další významnou dechovou kapelou *Zlínska*. Autorka se zaměřila na vznik a historii kapely, na současnost, ale také na vydané hudební nosiče.

6.1 Město Fryšták

Město *Fryšták* se nachází na okraji *Hostýnských vrchů*. Najdeme jej osm kilometrů vzdálené od krajského města *Zlín*, spadá tak tedy do *Zlínského kraje*. K poslednímu prosinci roku 2020 byl počet obyvatel ustanoven na 3 718. „*První písemná zmínka o Fryštáku pochází z roku 1356 a je spjata se jménem veřejného notáře Mikuláše Luce, klerika olomoucké diecéze. Listina z roku 1362 dokládá, že Fryšták disponoval vlastními jatkami, lázněmi, prosperovala zde řada řemesel a ve dvou branách se vybíralo mýtné a postupně získával městská práva. Po těžkých letech válek a vykořisťování v 15. století nastalo pro Fryšták období značného hospodářského vzestupu, který zastavila až třicetiletá válka (1618–1648).*“¹⁷² K obci *Fryšták* se postupně připojovaly i okolní obce *Dolní Ves, Horní Ves, Lukoveček* a *Vítová*. Od roku 1964 byl pak *Fryšták* uznán a označován jako město.¹⁷³ „*Název obce vznikl adaptací z němčiny (dříve Freistadt = svobodné městečko). Toto jméno dal obci pravděpodobně některý z regentů lukovského panství, rodem Němec, který osadu založil.*“¹⁷⁴ *Fryštácké* území patří k mírně teplým klimatickým oblastem. Děje se tak díky zalesněným svahům *Hostýnských vrchů* a díky výběžkům *Zlínské vrchoviny* je lépe chráněno před větry.¹⁷⁵ Město je také rodištěm mnoha významných osobností. Například se zde 21. dubna 1892 narodil skladatel a pedagog *Jaroslav Kvapil*.¹⁷⁶ Další hudební osobností, která se pojila s *Fryštákem*, byl dirigent a sbormistr *Břetislav Bakala*, který na zde narodil 12. února 1897.¹⁷⁷ Ruku v ruce s procesem společenských změn a ekonomickým vývojem ve *Fryštáku* začaly vznikat první spolky.

¹⁷² KONČÁK, Marián. *Nářeční slovní zásoba řezníků v obci Fryšták*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 7.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ KONČÁK, Marián. *Nářeční slovní zásoba v obcích Fryšták a Lukoveček se zaměřením na řemeslnickou terminologii*. Magisterská diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 7.

¹⁷⁵ ZAPLETAL, Česlav. *Město Fryšták*. Fryšták: Město Fryšták, 2015, s. 7.

¹⁷⁶ Jaroslav Kvapil [online], *Město hudby*, [cit. 27. 3. 2022]. Dostupné z <http://www.mestohudby.cz/zpravodajstvi/jaroslav-kvapil-skladatel-organizator-pedagog>

¹⁷⁷ Břetislav Bakala [online], *Internetová encyklopedie dějin Brna*, [cit. 27. 3. 2022]. Dostupné z https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=15

V roce 1862 vznikl *Zpěvácký spolek*, o tři roky později *Spolek čtenářů novin, knih a časopisů*, který předznamenal utváření pozdějších školních a veřejných knihoven. Roku 1883 byl ustanoven spolek Svornost, jednalo se o pěvecko-čtenářský spolek.¹⁷⁸ Důležitou osobností města Fryšták byl P. Ignác Stuchlý. „*Božím požehnáním pro duchovní povznesení obyvatelstva v kraji byl příchod salesiánů v čele s nezapomenutelným „Staříčkem“ – inspektorem a ředitelem P. Ignácem Stuchlým (1927). Pokračovatelé odkazu Dona Bosca přišli z italského Turína a zřídili v ústavu nižší gymnázium, pěvecký sbor, dechový orchestr, divadelní i loutkový soubor a četné kroužky pro mládež.*“¹⁷⁹

6.2 Fryšták a jeho historie hudební kultury

Rozmach společenského a hudebního života začíná ve Fryštáku ve druhé polovině 19. století. „*Organizátory kulturního dění byli učitelé, kněží a hlavně studenti, vracející se na prázdniny domů ze škol ve Vídni, v Olomouci nebo v Brně. Přinášeli do poněkud konzervativního Fryštáku nové myšlenky, zdravé sebevědomí a touhu po tvořivém vyžití. Jejich „šumaření“ či divadelní „komedyjantsví“ byly zpočátku částí veřejnosti přijímány s rozpaky. Díky autoritám, jako byli MUDr. Vilibald Absolon, vážený lékař a občan, otec světoznámého badatele prof. PhDr. Karla Absolona, dále stavitel Antonín Fischer, farář Perůtka i nadučitelé Antonín Bakala a Hynek Kvapil – otcové Břetislava Bakaly a Jaroslava Kvapila, se podařilo částečnou nedůvěru ke kulturním iniciativám prolomit.*“¹⁸⁰

První fryštácký dechový orchestr vznikl v 70. letech 19. století.¹⁸¹ Vliv na hudbu ve Fryštáku mělo také založení hraběcího orchestru na zámku *Lešná*. V čele této kapely stál člen *Dvorní opery* ve Vídni *Mistr Metzner*.¹⁸² Metznerovou školou a výcvikem prošel i *Vale-tin Doležal*, který převzal vedení fryštáckého dechového orchestru. V průběhu let vznikla ve městě řada hudebních souborů, například orchestr *Akord*, orchestr *Podhoran*, smyčcový orchestr v salesiánském ústavu, dále také pěvecké sbory.¹⁸³ Historik *Zapletal* ve sborníku zmiňuje také operní úspěch *Fryštačanů*, kdy se jim podařilo s velkým úspěchem zrealizovat uvedení opery *Viléma Blodka V studni*.¹⁸⁴

¹⁷⁸ ZAPLETAL, Česlav. *Město Fryšták*. Fryšták: Město Fryšták, 2015, s. 12.

¹⁷⁹ ZAPLETAL, Česlav. *Město Fryšták*. Fryšták: Město Fryšták, 2015, s. 13.

¹⁸⁰ ZAPLETAL, Česlav. *Fryšták – město hudebních tradic*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 6.

¹⁸¹ Tamtéž.

¹⁸² Tamtéž.

¹⁸³ ZAPLETAL, Česlav. *Fryšták – město hudebních tradic*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 8.

¹⁸⁴ Tamtéž.

6.3 Fryšták a jeho současná hudební kultura

Za pokračovatele hudebního umění ve Fryštáku lze považovat cimbálovou muziku *Prameny*. Tento soubor vznikl v roce 1996 pod vedením učitelky ZUŠ paní *Vlasty Kunstové*. Ta i v současné době zastává místo primášky souboru.¹⁸⁵ Kunstová již dlouhodobě spolupracuje s textařem *Richardem Hovadíkem*. Společně jsou autory mnoha písní, které popisují území *Fryštáku* i celého regionu.¹⁸⁶ Souboru *Prameny* přináležejí také soubory *Pramének* a *Berušky*.¹⁸⁷

V roce 1988 vznikl folklorní dětský soubor *Fryštáček*, který pravidelně vystupuje se svými pásmy, a to nejen ve *Fryštáku*, ale i ve *Strážnici*, *Luhačovicích* či *Kroměříži*. Hlavní náplní tohoto souboru je tancování a zpívání lidových písní z *Fryštáku* i celého *Valašska*.¹⁸⁸

Také se v tomto městě objevuje kapela, která zastupuje alternativní hudební scénu. Jedná se o kapelu s názvem *Tři tuny*.¹⁸⁹ Na webových stránkách má kapela zveřejněný následující popis: „*Ironicko-postmoderní stejně jako šosácko-sentimentální sebranka uznávající půvab vzájemných třenic na téma kdo-jsme-odkud-přicházíme-kam-jdeme a hojně si jich užívající, v jejíž tvorbě lze spatřit překvapení z vlastní strnulosti a strnulost z tohoto překvapení.*“¹⁹⁰ Kapela vznikla již v roce 2003 a od té doby pravidelně vystupuje. Tato alternativní kapela v roce 2006 zvítězila v soutěži *Setkání kytaristů*.¹⁹¹ I rok 2007 byl pro kapelu velmi zásadní, vyšlo jí totiž CD *Intelektuálův smutek*.¹⁹²

¹⁸⁵ *Prameny* [online], *Prameny muzika*, [cit. 13. 4. 2022]. Dostupné z <http://www.pramenymuzika.cz/o-souborech/zkusebni-stranka/>

¹⁸⁶ ZAPLETAL, Česlav. *Fryšták – město hudebních tradic*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 11.

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ *Fryštáček* [online], *Soubor Kašava*, [cit. 13. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.soubor-kasava.cz/24819-detsky-folklorni-soubor-frystacek>

¹⁸⁹ ZAPLETAL, Česlav. *Město Fryšták*. Fryšták: Město Fryšták, 2015, s. 24.

¹⁹⁰ *Historie kapely* [online], *Tři tuny*, [cit. 13. 4. 2022]. Dostupné z <http://www.trituny.cz/index.php?rubrika=1>

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² *Intelektuálův smutek* [online], *Tři tuny*, [cit. 13. 4. 2022]. Dostupné z <http://www.trituny.cz/index.php?rubrika=3&clanek=2>

Město *Fryšták* je také bohaté na množství pořádaných akcí. Za zmínku jistě stojí multizánrový festival *Fryštácký malý svět*. Tento festival se odehrává v prostorech farní zahrady a organizuje jej občanské sdružení *Z kola ven*. První ročník proběhl v roce 1999.¹⁹³ Další významnou akcí, která ve městě probíhá, je přehlídkový večer dechové hudby *Valašské setkání*.

6.4 Historie Fryštácké Javořiny

Název *Fryštácká* je odvozen od města *Fryšták*. Kapela vznikla za podpory starosty města *Fryšták* pana *Rudolfa Svačiny*. Město se totiž stalo hlavním partnerem celé kapely, proto bylo tedy zvoleno přízvisko *Fryštácká*. Nyní k historii a vzniku samotné kapely. Kapela byla založena v roce 1985 a jejími členy byli především tehdejší a bývalí hráči *Dechového orchestru mladých*. Na začátku svého působení vystupovala kapela pod názvem *Gottwaldovská 12*. V roce 1989 nastala však velká změna a kapela získala jméno *Fryštácká Javořina*. Od samého počátku vedl kapelu *Jindřich Ponížil* a uměleckým vedoucím byl *Libor Mikl*.

Právě *Libor Mikl* stál u celého zrodu této dechové hudby.¹⁹⁴ V současné době je *Libor Mikl* ředitelem *Základní umělecké školy Morava* a dirigentem *Sdružení dechového orchestru mladých Zlín*.

Kapela od začátku svého působení vystupuje ve valašských krojích. Pánský kroj se skládá z bílé košile, která je lemována modrými výšivkami, dále je součástí mužského kroje červený bruncek neboli vesta. Spodní část úboru má tmavě modrou barvu, muži oblékají kalhoty a vysoké černé boty. Ženský kroj je velmi podobný. Bílé rukávce s modrým vyšíváním a na nich červený bruncek. Sukně bílá nebo modrá, na nohou mají ženy krpce.¹⁹⁵

¹⁹³ FROLOVÁ, Irena. *Do Fryštáku se sjede špička české alternativní hudební scény* [online], Zlín.cz, 27. 8. 2015, [cit. 13. 4. 2022]. Dostupné z <https://zlin.cz/zpravy/520044n-do-frystaku-se-sjede-spicka-ceske-alternativni-hudebni-sceny>

¹⁹⁴ ZAPLETAL, Česlav. *Fryšták – město hudebních tradic*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 12.

¹⁹⁵ DIVOKÝ, Jan, bývalý umělecký vedoucí Fryštácké Javořiny, [ústní sdělení]. Provodov, 1. 4. 2022.

Obsazení	Jméno člena kapely
Tenor	Libor Mikl
Baryton	Dalibor Kozmík
Křídlovka 1	Jiří Žůrek
Křídlovka 2	Petr Chromek
Trubka bas	Milan Havlík
Trombon	Ivo Thurner
Tuba	Bohumil Arnošt
Tromba 1 es	Tomáš Černý
Tromba 2 es	Jiří Kráčala
Klarinet Es	Světoslav Točev
Klarinet B	Pavel Žůrek
Bicí	Lubomír Sedláček
Zpěv	Milena Vyroubalová Hana Zbořilová Jana Straková

Tabulka č. 2: Zakládající složení Fryštácké Javořiny (vlastní zpracování).¹⁹⁶

V průběhu působení kapely se na postu kapelníka vystřídal mnoho hudebníků. Mezi další kapelníky jistě patří i *Libor Mikl*, *Pavel Novák* či *Martin Šidlík*. Mezi hudební úspěchy, které kapela prožila, řadíme umístění v soutěži *Zlatá Křídlovka*, této soutěže se *Javořina* zúčastnila celkem třikrát.¹⁹⁷ Mezi tu nejúspěšnější účast patřil rok 1996, kdy se kapela umístila na 2. místě. Na soutěži se potkala se soubory jako *Túfranka*, *Březovanka* nebo *Horanka*.¹⁹⁸

¹⁹⁶ ZAPLETAL, Česlav. *Fryšták – město hudebních tradic*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 12.

¹⁹⁷ Historie [online], *Fryštácká Javořina*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/index.html#nabidka>

¹⁹⁸ KRÍŽEK, David. *Dechová hudba Túfaranka ze Šakvic*. Diplomová práce. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2021, s. 37.

6.5 Zlatá křídlovka

Zlatá křídlovka je národní soutěž malých dechových orchestrů. První ročník této soutěže proběhl již v roce 1969 v *Českých Budějovicích*. Prvním vítězem se stala dechová hudba *Budvarka*, která stále aktivně hraje.¹⁹⁹ V roce 1990 byla soutěž rozdělena na moravsko-slezské semifinále, které se koná v *Hodoníně* a semifinále české, které probíhá v *Praze*.²⁰⁰ První tři vítězové, kteří se v daných semifinále umístí, pokračují do národního finále v *Českých Budějovicích*. „*Posláním soutěže je především podpora uměleckého růstu našich orchestrů. Vítěz Zlaté křídlovky získá zároveň titul Mistr České republiky dechových hudeb.*“²⁰¹

Přihlásit se může kterýkoliv orchestr, počet členů však nesmí být vyšší než 18. Zpěváci a dirigenti se do tohoto počtu nezapočítávají. Účast ve finále není nijak omezena věkem či profesionalitou orchestru.

Kapely se soutěže mohou zúčastnit i vícekrát, a to i v případě, že se již v předchozích ročnících umístili na předních příčkách.²⁰² „*Délka soutěžního repertoáru je 30 minut. Výběr repertoáru je na každé kapele, musí však v 30minutovém programu zaznít povinná skladba. Povinné skladby se liší. Jiná je pro české semifinále, pro moravsko-slezské semifinále a pro národní finále. V programu musí také zaznít polka, valčík, pochod a skladba pro sólový nástroj.*“²⁰³ Dle doporučení pro účastníky soutěže by měl být program vytvořen tak, aby byl zábavný a zaujal publikum. Kapelám je dovoleno a doporučeno mít vlastního konferenciéra, který by představoval a uváděl jednotlivá hudební vystoupení.²⁰⁴ Všechny výkony posuzuje pětičlenná porota, která je složena z předních odborníků dechové hudby. Při hodnocení všech vystoupení se porota zaměřuje na tato kritéria: ladění, kvalita tónu, artikulace a frázování, souhra a rytmické provedení, technická zdatnost a dynamika.

¹⁹⁹ ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2015, s.36.

²⁰⁰ Zlatá křídlovka [online], *Místní kultura*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.mistnikultura.cz/zlata-kridlovka>

²⁰¹ Tamtéž.

²⁰² ŽIŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2015, s.36.

²⁰³ Tamtéž.

²⁰⁴ Zlatá křídlovka [online], *Místní kultura*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.mistnikultura.cz/zlata-kridlovka>

Dále procítění interpretace, tempo, volba repertoáru s ohledem na schopnosti orchestru a celkový umělecký dojem.²⁰⁵

„Na základě obdržných bodů jsou orchestry zařazeny do:

- a) Zlatého pásma s vyznamenáním
- b) Zlatého pásma
- c) Stříbrného pásma
- d) Bronzového pásma²⁰⁶

„Absolutním vítězem se stává dechový orchestr, který dosáhne ve finálové části soutěže nejvyšší počet bodů. Získává zároveň titul MISTR ČESKÉ REPUBLIKY. Kapelník vítězného orchestru bude v dalším ročníku jmenován do poroty soutěže.“²⁰⁷

6.6 Repertoár kapely

Kapela *Fryštácká Javořina* se zaměřuje především na českou klasiku, písně valašské a slovácké. Ke skladatelským osobnostem fryštácké dechovky patří *Dalibor Kozmík a Pavel Slovák*. Kapela od začátku působení úzce spolupracuje se skladatelskými velikány české a moravské dechové hudby. Nutno zmínit autory *František Třetina, Václav Maňas ml., Dalibor Brázda, František Maňas*, ale dvorním skladatelem kapely je zcela jistě i *Libor Mikl*, který pro kapelu napsal spoustu valčíků, polek, ale také několik skladeb tanečního charakteru. Bývalý kapelník *Martin Šidlík* v pořadu *České televize Ta naša kapela* říká: „*Jako všecho, i dechovka se musí vyvíjet. Publikum i obecnstvo si žádají tanečnější rytmy. Musíme hrát nejenom polky a valčíky, ale taky slowrocky, lambády, rockenrolly, zkrátka všecho.*“²⁰⁸ Skladby na repertoáru se také různě mění a doplňují.

Javořina také úzce spolupracuje s významnými osobnosti české hudební kultury. Zejména se jedná o přední sólisty české dechové hudby, kapela spolupracovala s *Karlem Hegnerem, Ivanou Slabákovou* či se sourozenci *Bařkovými*.²⁰⁹ Zcela jistě zmíníme spolupráci se zlínskou skupinou *Avion Big Band*, jejímž kapelníkem je *Martin Červinka*.

²⁰⁵ Mezinárodní soutěž Zlatá křídlovka [online], *Hudba Proglas*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://hudba.proglas.cz/folklor/folklor-a-dechovka/mezinarodni-soutez-zlata-kridlovka-opet-v-hodonine/>

²⁰⁶ Hodnocení soutěže Zlatá křídlovka [online], *Nipos*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.nipos.cz/soutez-malych-dechovych-orchestru-propozice/>

²⁰⁷ Tamtéž.

²⁰⁸ *Ta naša kapela* [TV pořad]. Režie: Petr Ryšavý, Česká televize, 29. 5. 2010.

²⁰⁹ ZAPLETAL, Česlav. *Fryšták – město hudebních tradic*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011, s. 12.

Několik hráčů *Fryštské Javořiny* je členem i této swingové kapely. Mimo swing se tato kapela zaměřuje také na taneční hudbu, a to konkrétně cha cha, rock, jazz i beat.²¹⁰

V roce 2009 oslavila *Fryštská Javořina* významné jubileum. Tyto oslavy vyvrcholily koncertem v místním kulturním domě dne 7. 11. 2009.²¹¹ Na tomto slavnostním koncertě se s kapelou poprvé představil uznávaný saxofonista *Felix Slováček*. V pořadu *Ta naša kapela*, se o *Slováček* o spolupráci vyjadřuje následovně: „Zavolal mi kapelník Martin Šidlík, jestli bych s nimi zahrál na koncertu ke dvacátému výročí kapely. A já, když jsem zjistil, že je to vlastně *Fryštská Javořina*, tak jsem si vzpomněl na to, že jsem se deset kilometrů od *Fryštáku* narodil. Velmi mě ta nabídka potěšila. Přijel jsem, řekli jsme si, co budeme hrát. Navíc můj spolužák, *Vašek Maňas*, napsal písničku *Tehdy padal sníh*, ta se mi líbila, tak jsme si společně zamuzicírovali.“²¹² Na tomto koncertu vystoupil také přední člen *České filharmonie* *Robert Kozánek*, který spolu s *Javořinou*, zahrál několik skladeb na trombon a tenor.²¹³ Publikum oslnil zejména sólovým výkonem na trombon ve skladbě *Křehká žádost*.²¹⁴ Autorem této skladby je *Libor Mikl*.

V roce 2003 se konal první ročník přehlídky *Valašské setkání*. „Název *Valašské setkání* je odvozeno od toho, že začala oslovovat milovníky dobré dechovky z celé *fryštské brázdy* i vzdálenějšího okolí a také proto, že pokaždé se prezentují orchestry nejen z tradičního *Slovácka* ale i *Čech, Slovenska* a samotného *Valašska*.“²¹⁵

6.7 Současnost *Fryštské Javořiny*

V současné době hraje kapela v obsazení sedmnácti členů. Instrumentalisty zpěvem doprovází čtyři zpěváci. Kapelníkem je *Radek Gajdošík*. V roce 2016 natočila *Javořina* spolu s *Českou televizí* jeden díl k pořadu *Putování za muzikou*.²¹⁶

Rok 2019 byl pro kapelu opět jubilejní. Oslavila totiž 30 let svého působení na hudební scéně. Spolu *Javořinou* opět na podiu vystoupil trombonista *Robert Kozánek*. K vidění byly fotografie z průběhu let, možnost zakoupení hudebních nosičů a podobně.²¹⁷

²¹⁰ ŠIDLÍK, Martin. *Profil Fryštské Javořiny. Fryštské listy*. Roč. XIX., č. 10, 2009, s. 11.

²¹¹ *Plakát na výroční koncert*, 2009. Archiv autorky.

²¹² *Ta naša kapela* [TV pořad]. Režie: Petr Ryšavý, Česká televize, 29. 5. 2010.

²¹³ ŠIDLÍK, Martin. *Profil Fryštské Javořiny. Fryštské listy*. Roč. XIX., č. 10, 2009, s. 11.

²¹⁴ *Fryštská Javořina* a *Robert Kozánek Křehká žádost* 2009. In: Youtube [online]. 2009 [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=HXgD0KRtGJQ&ab_channel=GustaZlin

²¹⁵ *O setkání* [online], *Fryštská Javořina*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/valasskesetkani/o-setkani.html>

²¹⁶ *Putování za muzikou* [TV pořad]. Režie: Roman Petrenko, Česká televize, 26. 3. 2016.

²¹⁷ NÁŠEL, Pavel. *Třicetiletá (polka) - Fryštská Javořina* [online], *Zlínský deník*, 18. 11. 2019, [cit. 31. 3. 2022]. Dostupné z <https://zlinsky.denik.cz/ctenar-reporter/tricetileta-polka-frystacka-javorina-20191118.html>

Z epidemiologických důvodů musely být večery *Valašského setkání* v letech 2020 a 2021 zrušeny. Nicméně letos se již *Setkání* připravuje. Poprvé od roku 2003 nebude probíhat v kulturním domě ve *Fryštáku*, ale ve *Zlíně*.

Fryštácká Javořina vydala také několik hudebních nosičů. Tím prvním bylo CD s názvem *Krásná přátelství*, které bylo vydané v roce 1996. O rok později kapela vydala další album s názvem *Pozdrav z valašských kopců*. Následovala alba *Penízek vděčnosti* v roce 1998 a *Tvoja krása* z roku 2008.²¹⁸ Již od začátku svého působení se kapela drží hesla: „*Hrajeme rádi, hrajeme pro Vás.*“²¹⁹

²¹⁸ Fryštácká Javořina [online], *Lamky*, [cit. 31. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.lamky.net/viewtopic.php?p=1277554&sid=695614282d2844295d49db543e327f4f>

²¹⁹ *Putování za muzikou* [TV pořad]. Režie: Roman Petrenko, Česká televize, 26. 3. 2016.

Obsazení	Jméno člena kapely
Tenor	Milan Slovák
Baryton	Lukáš Zuzaník
Trumpety	Tomáš Hruška Josef Gregor Robert Novák
Doprovodné nástroje	Vladimír Gajdůšek Michal Pastyřík Ladislav Bělánek Oldřich Kovařík Karel Mlček
Klarinet B	Dominik Procházka
Klarinet Es	Vladan Krmášek
Tuba	Tomáš Sachr
Bicí	Libor Polčák
Zpěv	Milena Černá Ivana Šustková Radek Gajdošík Matěj Kozmík

Tabulka č. 3: Současné obsazení kapely, 2022 (vlastní zpracování).

6.6 Rozhovor s bývalým členem Fryštské Javořiny, Danielem Javorou

Co Vás vedlo k dechové hudbě, měl jste v rodině někoho, kdo se jí věnoval?

Myslím si, že k dechové hudbě mě nejvíce vedl můj děda. On sám je tubista a k dechovce nás vedl odmala, bral nás na zkoušky. Psal jednoduché melodie, abychom si já i moje sestra, společně s ním mohli zahrát. S dědou jsem také poprvé hrál v dechové kapele, a to na Provodově. Tam jsem mimo jiné hrál s ním, se sestrou a strýcem.

V kolika letech jste s hudbou začínal, kdo vás učil? Na které nástroje jste se učil zpočátku a na které hrajete aktuálně?

Nejsem si zcela jistý, kdy jsem s hudbou začínal, ale vím, že na zobcovou flétnu jsem se učil už ve školce. Mojí první učitelkou byla Jana Linnerová. Ta mě vedla od předškolního věku až do 5. třídy. Od 6. třídy až do ukončení střední školy jsem byl pod křídly pana Jindřicha Ponižila, který mne učil na trumpetu. A dva roky jsem se učil na bicí nástroje u Bohdana Šebestíka.

Úplně na začátku byla již zmíněná zobcová flétna, kterou jsem poté vyměnil za trumpetu. K trubce, která bohužel šla až na druhé místo mého zájmu, se přidaly bicí, na které momentálně hraji asi nejvíce.

Věnujete se jen hraní v dechové hudbě, nebo se angažujete i v jiných hudebních žánrech?

Věnuji se i jiným hudebním žánrům. Celkem 8 let jsem byl členem SDOM Zlín, kde jsem hrál na trumpetu a později i na bicí. U bicí soupravy jsem zůstal a momentálně jsem členem folk-punkové kapely. V této kapele hrajeme především vlastní tvorbu.

Čeho si v souvislosti s Fryštáckou Javořinou nejvíce vážíte?

Nejvíc si vážím toho, že mi dala možnost být jejím členem. Potom samozřejmě noví lidé, které jsem mohl potkat a akce, kterých jsem mohl být součástí. Také stojí za zmínku určité zlepšení v samotné hře na bicí, ať už čtení not z listu nebo samotné udržení tempa, které je pro bubeníka v dechové hudbě naprostá nutnost!²²⁰

²²⁰ JAVORA, Daniel, bývalý člen Fryštácké Javořiny [e-mailová korespondence]. Provodov, 28. 3. 2022, archiv autorky.

7. DALŠÍ DECHOVÉ KAPELY NA ZLÍNSKU

Na Zlínsku se najde velké množství dechových kapel. V této kapitole se zmíníme ještě o dalších kapelách, které mají v kraji výbornou pověst.

7.1 Miklovci

Jak již název kapely vypovídá, tento soubor nese pojmenování po svém zakladateli a kapelníkovi, *Liboru Miklovi*. Jméno *Libor Mikl* bylo v této práci již několikrát zmíněno. Jde o pedagoga, hudebníka, skladatele a také dirigenta. Kapelu *Miklovci* založil v roce 2012, jedná se tedy o kapelu mladší. O souboru *Mikl* říká: „*My jsme amatéři, kteří milují hudbu, folklór, tradice, dědictví našich otců a jsme rádi, že jsme Moraváci. A ještě k tomu Valaši.*“²²¹ Základním cílem pro celou kapelu je oživovat valašské lidové písně, především z okolí *Hostýnských, Vizovických a Vsetínských vrchů*.²²² Celý soubor se věnuje zejména valašské tvorbě a muzice. I proto tak vypadají jejich stejnokroje. Muzikanti v kapele mají oblečené černé kalhoty, bílou košili, černou vestu a k tomu na hlavě velký černý klobouk, tzv. širák (viz přílohu č. 33). Dámy vystupují ve valašských sukních, zdobených vestách a krpcích.

Kapelu tvoří současní i minulí hráči z různých dechovek Zlínského kraje, v průběhu let se někteří hráči vyměnili, někteří jsou v dechovce však již od založení. Mezi stálé členy patří tubista *Petr Staněk* a trumpetisti *Radek Jančík, Jiří Slezák*. Celou kapelu svými zpěvu doplňují tři kmenoví zpěváci: *Marie Trčková, Miroslava Chovancová* a *Jan Esterka*. Sám *Libor Mikl* je hráčem na baskřídlovku neboli tenor.

Skladby, které na repertoáru kapely převažují, jsou ty od *Libora Mikla*. Je autorem mnoha valčíků, polek, ale i tanečnějších rytmů. První skladby začal psát už ve 13 letech a píše dodnes.²²³ *Mikl* často hledá inspiraci k melodiím v básních moravských skladatelů, uvádí *Františka Táborského* či *Františka Třetinu*.²²⁴ Mezi další autory, jejichž skladby kapela hraje, patří *Vladimír Salčák, František Třešťák* a *Dalibor Kozmík*.

²²¹ *Náš venkov* [TV pořad]. Režie: Zuzana Dubová, Česká televize, 16. 10. 2021.

²²² MIKL, Libor. Kapelník DH Miklovci [ústní sdělení]. Zlín, 3. 3. 2022.

²²³ Tamtéž.

²²⁴ ŠVEC, Jan. *Miklovci – portrét kapely* [online], Youtube, 2014, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=Kc-g3vH9jmU&t=633s&ab_channel=No%C4%8Dn%C3%ADk

Kapela se však nebrání ani interpretacím předních českých skladatelů, např. *Jaroslava Kubeše* či *Františka Maňase*.²²⁵

Kapelník spatřuje podstatný základ české dechovky v kapele *Moravanka*. „*Byl obrovský boom dechové hudby Moravanka. A nejenom mě, ale i spoustu mladých kluků toto neskutečným způsobem ovlivnilo. V Lidečku jsem viděl mistra Slabáka, tak jsem si na všechny věci vzpomněl. On možná ani netuší, kolik stovek mladých muzikantů ovlivnil. A díky němu je dnes na Moravě tolik špičkových dechových kapel. Já se řadím mezi ty, které Moravanka opravdu ovlivnila.*“²²⁶

Během roku kapela hraje často na narozeninových oslavách, svatbách. Ale účastní se také mnoha dechovkových přehlídek, jako například *Kubešova Soběslav*, *Kněženská dechparáda* či *Mezinárodní festival dechových hudeb v Lidečku*. Jsou také pravidelnými účastníky *Valašského setkání ve Fryštáku*.²²⁷

V době, kdy vypuklo onemocnění covid 19, se muzikanti snažili rozdávat radost i těm nejstarším občanům. Nejednou během pandemie uspořádala kapela koncert v *Domově pro seniory v Lukově*.²²⁸

Kapela *Miklovci* zatím vydala jediný hudební nosič, stalo se tak v roce 2018.²²⁹ Album se jmenuje *My z hor* a většina skladeb pochází z pera kapelníka. „*Každá kapela by měla být identifikovatelná, měla by mít svůj charakter, barvu. Lidé by ju měli poznat, okamžitě, aniž by ju viděli. Myslím si, že ti Miklovci taková budou.*“²³⁰ Tato slova řekl *Libor Mikl* na začátku působení Miklovců, v roce 2014.

²²⁵ MIKL, Libor. Kapelník DH Miklovci [ústní sdělení]. Zlín, 3. 3. 2022.

²²⁶ Libor Mikl [online], *Český rozhlas Brno*, 7. 7. 2021, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z <https://brno.rozhlas.cz/misto-sporaku-tatinek-poridil-baskridlovku-dechovka-me-provazi-celym-zivotem-8532497>

²²⁷ MIKL, Libor. Kapelník DH Miklovci [ústní sdělení]. Zlín, 3. 3. 2022.

²²⁸ *Náš venkov* [TV pořad]. Režie: Zuzana Dubová, Česká televize, 16. 10. 2021.

²²⁹ THURNER, Ivo. Dechová hudba Miklovci bude ve Fryštáku křtít své nové CD [online], *Novinky*, 19. 4. 2018, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/clanek/dechova-hudba-miklovci-bude-ve-frystaku-krtit-sve-nove-cd-40194066>

²³⁰ ŠVEC, Jan. *Miklovci – portrét kapely* [online], Youtube, 2014, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z https://www.youtube.com/watch?v=Kc-g3vH9jmU&t=633s&ab_channel=No%C4%8Dn%C3%ADk

7. 2 Rozhovor se členem DH Miklovci a DH Trnkovjanka, Martinem Staňkem

Co vás vedlo k dechové hudbě, měl jste v rodině někoho, kdo se jí věnoval?

V první řadě bych chtěl poděkovat za pozvání k tomuto rozhovoru, ale abych přešel k otázce. K dechové hudbě jsem byl veden už od útlého věku. Můj otec totiž byl aktivní členem v různých dechových uskupeních, takže bylo téměř jisté, že budu pokračovat v jeho šlépějích. On je tubistou a já jsem se vydal cestou trumpetisty.

Koho považujete za „velikána“ na zlínské dechovkové scéně a proč?

Na Zlínsku máme spoustu hudebních velikánů například mezi ně patří bratři Maňasové, bratři Černochové, bratři Frankeovi, ale máme tady opravdového velikána. Starostu Valašska: Pana Mikla. Pan Libor Mikl udělal pro dechovou muziku ve Zlíně opravdu hodně. Založil základní uměleckou školu Moravu, která vychovává nové muzikanty. Většina z muzikantů mladšího data narození prošla touto školou, včetně mě. Pan Mikl je také dirigentem Sdružení dechového orchestru mladých Zlín. Troufám si tvrdit, že bez jeho pílě a zapálení, které věnuje tomuto uskupení, by toto těleso dávno zaniklo. Jeho vztah k tradicím a následné propagování tradic na Zlínsku je taky důvod, proč si myslím, že on je velikánem zlínské dechovkové scény právem.

V jakém uskupení jste začal hrát, jak jste dostal k Miklovcům? Hrajete ještě i v jiných dechovkách?

Moje první uskupení, ve kterém jsem hrál, bylo SDOM Zlín. Hraji tam už od svých desíti let a je to moje srdcová záležitost. Už po pár měsících v orchestru jsem začal hrát v dalších dechovkách, mezi ně patřili i Miklovci, ve kterých začal hrát můj otec a já jsem se k němu přidal.

V současnosti hraji ještě v Trnkovjance, která je pro mě prioritou, ale pokaždé, když mám čas, tak si rád zahraju s Miklovcí a zavzpomínám na své začátky.

Ovlivnil činnost kapely covid-19? V čem nejvíce se to projevilo? Zlepšuje se již tato situace?

Covid-19 značně ovlivnil činnost všech kapel, Miklovců nevyjímaje. Ze začátku pandemie se činnost úplně zastavila. S kolegy jsme se neviděli několik měsíců a následný restart po uvolnění restrikcí byl velmi těžký. Nejvíce se to projevilo na vystupování kapely, protože nebyly žádné akce kde bychom se mohli prezentovat. Některé kapely dokonce zanikly. To naštěstí nebyl náš případ. V době tohoto rozhovoru je situace již v normálu a my zase můžeme lidem rozdávat radost svými líbivými melodiemi.²³¹

7.4 Trnkovjanka

Kapela *Trnkovjanka* pochází z obce *Kašava*. Tato obec se nachází ve *Zlínském kraji*, konkrétně ji najdeme na území *Hostýnsko-vsetínské hornatiny*.²³² V roce 2002 *Trnkovjanku* založil současný kapelník *Tomáš Černoš*. Jak se uvádí na webových stránkách kapely, tak velkou zásluhu na vzniku měl také bývalý starosta obce, pan *Stanislav Marcoň*, který poskytl prostory ke zkoušení.²³³ Kapela hraje v obsazení třinácti členů a tří zpěváků. Většina členů je zakládajících, jedná se o obyvatele *Kašavy*.

Během svého aktivního trvání navštívila kapela několik zahraničních festivalů a přehlídek. Například v roce 2009 vystupovala v polském městě *Leszno*, kde se konal *Mieźdonarodniy Festival Muzyki a Folkloru Leszno*.²³⁴

V letech 2011 a 2014 navštívila *Trnkovjanka Chorvatsko*, konkrétně město *Daruvar*, kde se konal *Mezinárodní festival dechových hudeb*.²³⁵ K ročníku 2011 se členové kapely vyjádřili takto: „*DH Trnkovjanka se na tomto festivalu představila celkem třikrát, a to se svým repertoárem obsahujícím skladby české a moravské od těch nejznámějších a nejvýznamnějších tvůrců dechové hudby u nás, ale i s moderními skladbami, které tanečně ztvárnily holešovské mažoretky. Koncerty byly zážitkem nejen pro nadšené publikum, ale i pro samotnou kapelu, neboť měla možnost ukázat to nejlepší, co v ní je po muzikální stránce a předat tak své nadšení z hudby dále.*

²³¹ STANĚK, Martin, člen Miklovců a DH Trnkovjanka [osobní rozhovor]. Hvozdná, 2. 4. 2022, archiv autorky.

²³² Poloha obce [online], *Obec Kašava*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.kasava.cz/informace-o-obci/>

²³³ Informace o nás [online], *Trnkovjanka*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://trnkovjanka.webnode.cz/o-nas/>

²³⁴ Leszno 2009 [online], *Facebook Trnkovjanka* [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.facebook.com/photo/?fbid=148232601867800&set=a.148231981867862>

²³⁵ Fotoalba [online], *Facebook Trnkovjanka* [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z https://www.facebook.com/trnkovjanka/photos_albums

*Každým dnem přibývalo i posluchačů a na nedělní koncert jich dle pořadatele přišlo neuvěřitelných 900. DH Trnkovjanku z Kašavy tak v Daruvaru slyšelo za 3 dny téměř 2000 lidí.*²³⁶

Rok 2012 se nesl ve znamení úspěchu na celostátní soutěži *Zlatá křídlovka* (viz přílohu č. 36). Kapela se zde umístila na druhém místě a dalším oceněním byl diplom za nejlepší sólový výkon bratrů *Marka a Martina Frankeových*. Tuto cenu získali za sóla ve skladbě *Nezbedníci od Miroslava R. Procházky*.²³⁷ V témže roce oslavila kapela své 10. výročí. K této příležitosti se členové rozhodli uspořádat *Multižánrový festival v Kašavě*.

Festivalu se zúčastnilo více než 400 diváků a posluchačů. Na festivalu vystoupil orchestr z chorvatského *Daruvaru*, *DH Vlčnovjanka*, folkrocková skupina *Fleret*, jazzový soubor *Black Melody Jazzband* a závěr večera patřil *Avion Swing Bandu ze Zlína*.²³⁸

Trnkovjanka v Kašavě zavedla také každoroční karnevalové plesy, které se těší velké oblibě a sjíždí se na ně i přespolní obyvatelé, první ročník proběhl již v roce 2011. Kapela v současné době často hraje na svatbách, fašankových průvodech a při různých významných událostech v obcích – výročí hasičů, výročí obce apod.

Jediným doposud vydaným hudebním nosičem je album z roku 2013. Toto CD nese název *Nad Kašavú*. Na albu jsou skladby, které byly psány přímo pro kapelu *Trnkovjanka*. „*Oslovili jsme tedy autory z našeho blízkého okolí a požádali je, aby nám napsali skladby přímo na míru. Jsou to povětšinou skladby s texty o Kašavě, Valašsku.*“²³⁹

7.4 Hanačka

Dechová hudba *Hanačka* má kořeny ve vesnici *Břest* nedaleko *Kroměříže*. Její počátky se datují až do roku 1886, kdy v obci působil kněz a založil zde dechový soubor.²⁴⁰ Následujícím vedoucím dechového orchestru se stal Jan Kolařík, absolvent vojenské hudby.²⁴¹ Od roku 2002 nese kapela název *Hanačka*. V roce 2006 se stal kapelníkem *Jaromír Motal* a uměleckým vedoucím *Miroslav Bureš*.

²³⁶ ČERNOCH, Petr. FLÁMOVÁ, Lucie. DH Trnkovjanka v Daruvaru. *Okénko do Kašavy*, roč. 1, č. 3, 2011, s. 6.

²³⁷ Diplomy za 2. místo a za nejlepší sólový výkon, 2002. Archiv DH Trnkovjanka, Kašava.

²³⁸ ROBENKOVÁ, Klára. Multižánrový festival aneb pojďme slavit. *Okénko do Kašavy*, roč. 2, č. 3, 2012, s. 7.

²³⁹ Aktuality [online], *Trnkovjanka*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://trnkovjanka.webnode.cz/aktuality/>

²⁴⁰ KONÍČEK, A., MAŇAS, V., MIKEL, L. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, 2006, s. 68.

²⁴¹ Tamtéž.

Dvojice těchto hudebníků vede kapelu i v současné době. Kapelu tvoří celkem třináct muzikantů a pět zpěváků.²⁴² Většina členů kapely jsou absolventi konzervatorií a vysokých škol s hudebním zaměřením, také členové symfonických a divadelních orchestrů.²⁴³

Repertoár Hanačky vychází především z nabídky moravských autorů, tedy *Václava Maňase*, *Zdeňka Gurského* a dalších. Dechová hudba vystupuje na plesech, hodech, koncertech a různých oslavách. Kapela vydala celkem čtyři hudební nosiče. Nejstarším z nich je CD *Písničko, pověz to všem* z roku 2006. Následovala další alba: *Zlatá rybička* (2009), *Potěšíš, písničko* (2012) a zatím posledním vydaným albem je *Písničky zpívám* z roku 2018. *Hanačka* uspěla také v soutěži *Zlatá křídlovka* v roce 2010. Umístila se na druhém místě a vyhrála tak zlaté pásmo.²⁴⁴ Kapela si odvezla také diplom za nejlepší interpretaci povinné skladby *Pro štěstí* autora *Františka Maňase*, dále diplom pro *Pavla Skopala* za sólový výkon, diplom získali také všichni zpěváci kapely za své pěvecké výkony.²⁴⁵

7.5 Malenovjanka

Dechová hudba *Malenovjanka* má své působiště v *Malenovicích*. V roce 1978 kapelník *Josef Kasala* a umělecký vedoucí *Miroslav Hořčica* založili kapelu *Malenovjanka*. Po smrti *Kasaly* se kapelníkem stal *Miroslav Hořčica*, který v této funkci vytrval až do roku 2019. Od té doby je v této funkci *Jan Prokop st.*²⁴⁶

V současné době vystupuje kapela se dvěma zpěváky a s patnácti muzikanty. Na veřejných vystoupeních se muzikanti různě střídají. Na repertoáru má *Malenovjanka* skladby od předních skladatelů české dechovky, ale také od regionálních skladatelů. Posluchači mají možnost kapelu slyšet na společenských akcích či hodech.²⁴⁷ *Malenovjanka* je také pravidelným účastníkem *Festivalu dechových orchestrů ve Zlíně*.

²⁴² Obsazení kapely [online], *Hanačka*, [cit. 14. 4. 2022]. Dostupné z <http://hanackabrest.cz/obsazeni-kapely/>

²⁴³ O kapele [online], *Hanačka*, [cit. 14. 4. 2022]. Dostupné z <http://hanackabrest.cz/o-kapele/>

²⁴⁴ KOVAŘÍKOVÁ, Kateřina. *Hanačka z Břestu se představuje na novém cd* [online], *Hudba Proglas*, 8. 5. 2012, [cit. 14. 4. 2022]. Dostupné z <https://hudba.proglas.cz/folklor/hrajte-kapely/hanacka-z-brestu-se-predstavuje-na-novem-cd/>

²⁴⁵ Tamtéž.

²⁴⁶ Historie [online], *Malenovjanka*, [cit. 12. 2. 2022]. Dostupné z <http://www.malenovjanka.cz/historie.htm>

²⁴⁷ Tamtéž.

7.6 Ořechovjané

Jako předchůdce této dechové hudby se uvádí dechovka *Vincence Podlase*, která se ve *Velkém Ořechově* objevila na počátku 20. století. O několik let později muzikant v *Ořechově* vedl *Martin Slovák*.²⁴⁸

V roce 1925 začal soubor vystupovat pod jménem *Pošťáci*, tento název byl zvolen proto, protože několik členů bylo zaměstnáno u pošty.²⁴⁹ Pod jménem *Ořechovjané* začala kapela vystupovat v letech 1973, o vedení kapely se starali místní učitelé *Jaroslav Rachůnek* a *Josef Hubáček*. Dalším kapelníkem se stal *Pavel Rachůnek*.²⁵⁰

V roce 2007 do vedení kapely přichází *David Gregor*. Členy kapely je celkem osmnáct muzikantů a tři zpěváci. Celá kapela vystupuje v krojích *Luhačovického Zálesí*.²⁵¹ „Repertoár je sestaven z moravské a české lidové hudby, tanečních a koncertních skladeb.

Soubor vystupuje při různých slavnostech, plesech, tanečních zábavách, hodech, církevních obřadech a dalších příležitostech. V roce 2009 absolvoval soubor cestu do zahraničí, do holandského Naardenu, při příležitosti Dne holandské královny. Při své činnosti dechovka spolupracuje s Obcí Velký Ořechov.“²⁵²

7.7 Lidečanka

První zmínky o kapele *Lidečanka* jsou již z roku 1920. V tomto období se zakladatel *Josef Sekula* vrátil z *Ameriky*.²⁵³ *Sekula* se v zahraničí ve volných chvílích věnoval hudbě a pořídil si baskřídlovku, kterou si přivezl domů. Později nakoupil hudební nástroje pro celý soubor a začal učit na tyto nástroje hrát.²⁵⁴ První vystoupení kapely se konalo v roce 1921 na hodové zábavě v *Lidečku*.²⁵⁵

²⁴⁸ KONÍČEK, A., MAŇAS, V., MIKEL, L. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, 2006, s. 106.

²⁴⁹ Tamtéž.

²⁵⁰ Tamtéž.

²⁵¹ O kapele [online], *Ořechovjané*, [cit. 12. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.orechovjane.cz/index.php/o-kapele>

²⁵² O kapele [online], *Ořechovjané*, [cit. 12. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.orechovjane.cz/index.php/o-kapele>

²⁵³ O nás [online], *Lidečanka*, [cit. 12. 4. 2022]. Dostupné z <https://lidecanka.webnode.cz/o-nas/>

²⁵⁴ KONÍČEK, A., MAŇAS, V., MIKEL, L. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, 2006, s. 90.

²⁵⁵ Tamtéž.

Na místě kapelníka se vystříдалo celkem devět hudebníků, tím současným je *Petr Zádrapa*.²⁵⁶ Tato krojovaná kapela podnikla několik zájezdů do zahraničí, do *Francie, Itálie* či *Polska*.²⁵⁷ Dechová hudba *Lidečanka* každoročně organizuje *uznávaný Mezinárodní festival dechové hudby*. Kapela vydala několik hudebních nosičů, jmenujme například CD *Círka z Lidečka* (1999), *Pod čertovů skalů* (2004) nebo *100 let* (2021).²⁵⁸

Na Zlínsku se objevují ještě i další kapely, nebylo však reálné v rámci této diplomové práce představit všechny. Na seznámení s ostatními kapelami Zlínska se mohou zaměřit další autoři v budoucnu.

²⁵⁶ O nás [online], *Lidečanka*, [cit. 12. 4. 2022]. Dostupné z <https://lidecanka.webnode.cz/o-nas/>

²⁵⁷ Tamtéž.

²⁵⁸ Diskografie [online], *Lidečanka*, [cit. 12. 4. 2022]. Dostupné z <https://lidecanka.webnode.cz/diskografie/>

ZÁVĚR

V této diplomové práci bylo hlavním záměrem zachycení a seznámení s některými dechovými hudbami na Zlínsku. Došli jsme k závěru, že hudební kultura zde je velmi bohatá a má dlouhou historii.

V první kapitole byl přiblížen pojem dechová hudba. Ve druhé kapitole jsme se snažili o zachycení zásadních historických momentů pro vývoj hudby. Třetí kapitola představuje typické nástroje, které se v dechových hudbách objevují a které jsou pro dechovku typické.

Začátek následující kapitoly je věnován geografickému přiblížení Zlínska, čtenář si tak může lépe představit, o jakou oblast se jedná. Jedna podkapitola je věnována hudebním akcím a festivalům, které se na Zlínsku pořádají. Celá pátá kapitola je věnována obci Provodov a Dechové hudbě Provodovjané. Zaměřili jsme se na historii této dechovky, ale také na současné aktivity a spolupráce. Jedna podkapitola je věnována i historii poutního místa Malenisko, které je nejen pro DH Provodovjané velmi důležité.

V šesté kapitole jsme se zaměřili na další významnou zlínskou kapelu. Text je věnován historii a současnosti Fryštácké Javořiny, ale také městu Fryšták, které je hlavním partnerem této kapely. Jedna podkapitola blíže čtenáři popisuje soutěž Zlatá křídlovka, která je mezi dechovkami velmi vyhlášená.

Jelikož je na Zlínsku velké množství dechových kapel, rozhodli jsme se v sedmé kapitole zaměřit jen na několik dalších. Nebylo možné zpracovat informace o všech, které v současnosti existují.

Diplomová práce je tedy rozdělena celkem do sedmi obsáhlých kapitol, ve kterých se čtenář seznámí s jednotlivými kapelami a jejich místem působení.

Cílem práce bylo přiblížení dechových hudeb na Zlínsku a jejich působení v minulosti i současnosti. Důležitou součástí této práce jsou také rozhovory s některými členy vybraných souborů, které práci významně obohatily.

SHRNUTÍ

Cílem této diplomové práce bylo částečné zmapování dechových hudeb na území Zlínska. Práce popsala vývoj dechové hudby od jejího počátku až po současnost. Dále byla práce zaměřena na existenci vybraných dechových kapel a jejich historii a současnost. Jedna z kapitol je věnována geografickému přiblížení Zlínska a také jeho hudební kultuře. Práce byla doplněna o rozhovory s některými členy kapel. Přílohová část, mimo jiné, zahrnuje fotografie kapel.

SUMMARY

The aim of the thesis was to map brass music in Zlínsko. The thesis described development of brass music from beginning to present brass music. The thesis was further focused to map the history and development of small brass band. One chapter is about geographical approach Zlínsko and his music culture. The thesis was included of interviews with member from brass band. In annexe are pictures of the brass bands.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

PRIMÁRNÍ PRAMENY

Kroniky:

Kronika dechové hudby Provodovjané. Archiv dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.

Literatura:

ČERNÍK, Josef. *Záleské písně z okolí Luhačovic*. Praha: SNKLHU, 1957.

KAPUSTA, Jan. *Dechové kapely, pochod a František Kmoch*. Praha: Supraphon, 1974.

KONÍČEK, A., MAŇAS, V., MIKEL, L. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, 2006.

KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007.

KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014.

Malý etnologický slovník. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011.

MODR, Antonín. *Hudební nástroje*. Praha: Editio Bärenreiter, 2002.

MRÁČKOVÁ, Helena, ed. *Zlínský kraj 200-2015: almanach*. [Zlín]: Zlínský kraj, 2015.

MRÁČKOVÁ, Helena. *Putování časem Zlínským krajem*. Zlín: Zlínský kraj, 2010.

Malý etnologický slovník. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011.

MÜLLER, František. *Mariánské poutní místo v Provodově. Provodov v minulosti*. Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2004.

PALA, Josef. *Provodov – mariánské poutní místo*. Provodov: Římskokatolická farnost Provodov, 2007.

SEVERIN, Jirí. *Hráli jsme jak andělé*. Zlín: Krajské knihovna Františka Bartoše Zlín, 2007.

Příspěvky ve sbornících:

JANÍKOVÁ, Eva; KOVÁŘŮ, VĚRA. *Provodov a jeho hudební kultura*. In: PRACHAŘ, Marek (ed). *Provodov: kapitoly z dějin obce*. Provodov: Obec Provodov, 2012.

STŘÍSKA, Petr. *Historie vojenských dechových hudeb a jejich vliv na vesnickou dechovou hudbu*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011.

TESAŘ, Milan. *Provodovští hudebníci*. In: SLOVÁK, Jan (ed). *Malenisko 2012*. Provodov: Mlčáčka, 2012.

ZAPLETAL, Česlav. *Fryšták – město hudebních tradic*. In: *Historie a současnost vesnické hudby včetně dechové*. Fryšták: Město Fryšták, 2011.

Závěrečné práce:

ADÁMEK, Dominik. *Dechová hudba na území mikroregionu Hlinecko*. Bakalářská práce. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2018.

JAVOROVÁ, Kristýna. *Historie a současnost Sdružení dechového orchestru mladých Zlín*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, Olomouc 2020.

KONČÁK, Marián. *Nářeční slovní zásoba řezníků v obci Fryšták*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, 2006.

KONČÁK, Marián. *Nářeční slovní zásoba v obcích Fryšták a Lukoveček se zaměřením na řemeslnickou terminologii*. Magisterská diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, 2009.

KOŠINOVÁ, Tereza. *Swingové formace na Zlínsku*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014.

KŘÍŽEK, David. *Dechová hudba Tůfaranka ze Šakvic*. Diplomová práce. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 2021.

MLČOCHOVÁ, Lenka. *Hudební život Kroměříže*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, 2011.

ŠIMKOVÁ, Hana. *Historie, spolky a dějiny školství v obci Provodov*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2017.

ŠIMKOVÁ, Hana. *Rodinné a státní svátky, lidové a novodobé tradice v Českých zemích a v obci Provodov ve školním vzdělávacím procesu*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého, 2020.

VÁLKOVÁ, Zuzana. *Hudební rod Maňasů z jihovýchodní Moravy a jejich tvorba pro dechové hudby*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Brno 2009.

VIČAROVÁ, Eva. *Rakouská vojenská hudba 19. století a Olomouc*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002.

ŽÍŽKOVÁ, Lenka. *Dechová hudba v jižních Čechách se zaměřením na historii a současnost dechových souborů a jejich výrazných uměleckých osobností*. Bakalářská práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2017.

Rozhovory a ústní sdělení

STROUHALOVÁ, Vladimíra, obyvatelka obce Provodov [ústní sdělení]. Provodov, 1. 3. 2022.

DIVOKÝ, Vladimír, zpěvák DH Provodovjané [ústní sdělení]. Provodov, 22. 3. 2022.

JAVORA, Daniel, člen DH Provodovjané [ústní sdělení]. Hvozdná, 28. 3. 2022.

DIVOKÝ, Jan, bývalý umělecký vedoucí Fryštácké Javořiny, [ústní sdělení]. Březnice, 1. 4. 2022.

Rozhovor s Lubošem Chmelařem, členem a aranžérem DH Provodovjané. Provodov, 6. 4. 2022. Archiv autorky.

Rozhovor s Martinem Staňkem, členem DH Miklovci a DH Trnkovjanka. Hvozdná, 2. 4. 2022. Archiv autorky.

Emailová korespondence

JAVORA, Daniel, bývalý člen Fryštácké Javořiny [e-mailová korespondence]. E-mail pro javokr@centrum.cz. 28. 3. 2022 [cit. 28. 3. 2022]. Archiv autorky

SEKUNDÁRNÍ PRAMENY

Články:

DIVILKOVÁ, Světlana. *Jak byl můj odrazový můstek i záchrana*. Periodikum nezjištěno. 3. 1. 2018. Dostupné z <https://www.kubes.eu/uploads/media/pdf/0001/08/fc5eac27e91f14b65daacebed14b8b90f3e28d39.pdf>

Videa:

Fryštácká Javořina a Felix Slováček – Tehdy padal sníh. In: *Youtube* [online]. 14. 9. 2010 [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z

https://www.youtube.com/watch?v=MLQMnfYKgbE&ab_channel=GustaZlin

Fryštácká Javořina a Robert Kozánek Křehká žádost 2009. In: *Youtube* [online]. 2009 [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z

https://www.youtube.com/watch?v=HXgD0KRtGJQ&ab_channel=GustaZlin

ŠVEC, Jan. Miklovci – portrét kapely [online], *Youtube*, 2014, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=Kc->

[g3vH9jmU&t=633s&ab_channel=No%C4%8Dn%C3%AD](https://www.youtube.com/watch?v=Kc-g3vH9jmU&t=633s&ab_channel=No%C4%8Dn%C3%AD)

Internetové zdroje:

- Baskřídlovka [online], *ZUŠ Horažďovice*, © 2022 [cit. 3. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.zushorazdovice.cz/hudebni-obor/baskridlovka/>
- BRONCOVÁ, Dagmar. *Karel IV*, [online], [cit. 20. 12. 2021]. Dostupné z <https://encyklopedie.praha2.cz/osobnost/581-karel-iv>
- Břetislav Bakala [online], *Internetová encyklopedie dějin Brna*, [cit. 27. 3. 2022]. Dostupné z https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=15
- František Skála [online], *František Skála*, [cit. dne 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.frantisekskala.com/cs/bio.html>
- František Skála ml. [online], *Galerie Platýz*, [cit. dne 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.galerieplatyz.cz/autori/frantisek-skala-ml>
- František Skála a Provodovjané [online], *Křest alba*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://goout.net/cs/frantisek-skala-and-provodovjane-krest-alba/szttfws/>
- František Skála a Provodovjané [online], *Rachot*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://rachot.cz/frantisek-skala-provodovjane/>
- Fryštácká Javořina [online], *Lamky*, [cit. 31. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.lamky.net/viewtopic.php?p=1277554&sid=695614282d2844295d49db543e327f4f>
- Harmonia Moraviae [online], *Filharmonie Bohuslava Martinů*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.filharmonie-zlin.cz/harmonia-moraviae>
- Historie [online], *Fryštácká Javořina*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/index.html#nabidka>
- Historie a vznik muzea [online], *Valašské muzeum v přírodě*, [cit. 27. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.nmvp.cz/roznov/informace-pro-navstevniky/historie-a-vznik-muzea>
- Historie společnosti [online], *Baťa*, [cit. 2. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.bata.cz/historie-spolecnosti.html>
- Historie [online], *VDO Zlín*, [cit. 3. 2. 2022]. Dostupné z http://vdozlin.cz/?page_id=412%203.%202.
- Historie divadla [online], *Slovácké divadlo*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.slovackedivadlo.cz/slovacke-divadlo>

Historie divadla [online], *Městské divadlo Zlín*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.divadlozlin.cz/cs/divadlo/historie/Historie> [online], *Filharmonie Bohuslava Martinů*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.filharmonie-zlin.cz/historie>

Historie festivalu [online], *Hudba Kroměříž*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <http://hudbakromeriz.cz/historie.php>

Hodnocení soutěže Zlatá křídlovka [online], *Nipos*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.nipos.cz/soutez-malych-dechovych-orchestru-propozice/>

Informace o nás [online], *Trnkovjanka*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://trnkovjanka.webnode.cz/o-nas/>

Jaroslav Kvapil [online], *Město hudby*, [cit. 27. 3. 2022]. Dostupné z <http://www.mestohudby.cz/zpravodajstvi/jaroslav-kvapil-skladatel-organizator-pedagog>

Jednota pro zvelebení hudby v Čechách. *Historie* [online], [cit. 29. 12. 2021]. Dostupné z <https://jzhc.cz/historie>

Kultura kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/kultura-cl-3781.html>

Křídlovka [online], *ZUŠ Březnice*, © 2009 [cit. 4. 1. 2022]. Dostupné z <http://www.zusbreznice.cz/odkazy-zajimavosti-hudebni-nastroje-kridlovka.cz>

MIKEŠOVÁ, Veronika. *Hudba, kterou neuslyšíte* [online], [cit. 20. 12. 2021]. Dostupné z <https://www.archeologienadosah.cz/clanky/hudba-ktou-ueuslysite>

Miklovci [online], *Facebook obec Ratiboř* [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z https://www.facebook.com/obec.ratibor/photos/a.208469305933337/1784431288337123/?type=3&eid=ARCyLlCAHj-uhCLrpnd3WUFbiMfuVS_Qk10UyLHXCrByCPiChyuAwgS6BjF0cZLxi0PhCIYCgnYcjkfU

Mezinárodní soutěž Zlatá křídlovka [online], *Hudba Proglas*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://hudba.proglas.cz/folklor/folklor-a-dechovka/mezinarodni-soutez-zlata-kridlovka-opet-v-hodonine/>

O festivalu [online], *Festival Forfest Czech republic*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.forfest.cz/about>

O kapele [online], *Fryšrácká Javořina*, [cit. 3. 4. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/#okapele>

O setkání [online], *Fryštácká Javořina*, © 2020 [cit. 27. 2. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/valasskesetkani/o-setkani.html>

O setkání [online], *Fryštácká Javořina*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/valasskesetkani/o-setkani.html>

O souboru [online], *Folklorní soubor Leluja: Luhačovské zálesí*, [cit. 2. 3. 2022]. Dostupné z <http://leluja.cz/index.php/cs/o-souboru>

Počet obyvatel Provodov [online], *Místopisy*, [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10384/provodov/pocet-obyvatel/>

Poloha obce [online], *Obec Kašava*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.kasava.cz/informace-o-obci/>

Pozoun [online], *ZUŠ Březnice*, © 2009 [cit. 4. 1. 2022]. Dostupné z <http://www.zusbreznice.cz/odkazy-zajimavosti-hudebni-nastroje-pozoun.cz>

Program [online], *Festival Horem Dolem*, [cit. 3. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.horem-dolem.cz/program/>

Promo focení 2012 [online], *SDOM*, ©1997 [cit. 3. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.sdom.cz/en/photogallery/nggallery/fotogalerie/promo-foceni-2012>

Přehlídka dechových hudeb [online], *Obec Doubravy*, [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <http://www.doubravy.eu/foto.php?obec=prehlidka>

Recenze František Skála a Provodovjané [online], *A2*, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.advojka.cz/archiv/2022/1/frantisek-skala-a-provodovjane-pojd-se-mnou-devce-m>

Talentinum [online], *Filharmonie Bohuslava Martinů*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.filharmonie-zlin.cz/talentinum>

Václav Maňas mladší [online], *Kubešovo hudební nakladatelství*, © 2022 [cit. 27. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.kubes.eu/o-nas/spolupracovnici/1-vaclav-manas-mladsi>

Yamaha B trubka YTR-6335G [online], *Clarina*, © 2008–2022, [cit. 4. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.clarina.cz/yamaha-b-trubka-ytr-6335g>

Základní charakteristika kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-charakteristika-kraje-cl-3685.html>

Zlatá křídlovka [online], *Místní kultura*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.mistnikultura.cz/zlata-kridlovka>

Zlínský kraj [online], *Kam zajít*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <http://www.kamzajit.cz/kraj/kraj-zl.php>

Znak kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/symboly-zlinskeho-kraje-cl-171.html>

Rozhlasové rozhovory:

Rozhovor s Františkem Skálou. Rozhlas, *Český rozhlas – Vltava*, 16. 5. 2021.
Libor Mikl [online], *Český rozhlas Brno*, 7. 7. 2021, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z <https://brno.rozhlas.cz/misto-sporaku-tatinek-poridil-baskridlovku-dechovka-me-provazi-celym-zivotem-8532497>

TV pořady:

Náš venkov [TV pořad]. Režie: Zuzana Dubová, Česká televize, 16. 10. 2021.
Putování za muzikou [TV pořad]. Režie: Roman Petrenko, Česká televize, 26. 3. 2016.
Show Jana Krause [TV pořad]. Režie: Vojtěch Nouzák, TV, Prima, 23. 6. 2021, 21:35.
Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=RwKTEevRgZs&list=PLwKJlrLDPPPOHhryMMUVR8SNc00hiLI-q&index=5>
Ta naša kapela [TV pořad]. Režie: Petr Ryšavý, Česká televize, 29. 5. 2010.

Časopisy:

Fryštácké listy, 2009.
Novinky, 2018.
Okénko do Kašavy, 2011, 2012.
Zlínský deník, 2019.

Plakáty:

Festival dechových hudeb Lidečko 2021. Plakát [online], 2021 [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.lidecko.cz/detail-akce/31-rocnik-festival-dechovych-hudeb-v-lidecku>
Plakát na výroční koncert, 2009. Archiv autorky.
Přehlídka dechových hudeb Doubravy 2018. Plakát [online], 2018 [cit. 28. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.facebook.com/Dechovky-Doubravy-155823941626437/photos/277778862764277>

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Současné obsazení kapely DH Provodovjané.

Tabulka č. 2: Zakládající složení Fryštácké Javořiny.

Tabulka č. 3: Současné obsazení kapely Fryštácká Javořina.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

FBM – Filharmonie Bohuslava Martinů

FEDO – Festival dechových orchestrů

DH – dechová hudba

JZD – jednotné zemědělské družstvo

ROH – revoluční odborové hnutí

SDOM – Sdružení dechového orchestru mladých

ZUŠ – základní umělecká škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Mapa Zlínského kraje.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: **První dechové nástroje z paleolitu.** (MIKEŠOVÁ, Veronika. *Hudba, kterou neuslyšíte* [online], [cit. 20. 12. 2021]. Dostupné z <https://www.archeologienadosah.cz/clanky/hudba-kerou-neuslysite>)

Příloha č. 2: **Nejstarší vyobrazení klarinetu na českém území z roku 1732.** (KURFÜRST, Pavel. *Hudební nástroje*. Praha: Toga, 2014, s. 687.)

Příloha č. 3: **Ukázka textu písně z 18. století.** (KOUKAL, Milan. *Dechovka: historie a současnost naší dechové hudby*. Praha: Slovart, 2007, s. 18.)

Příloha č. 4: **Znak Zlínského kraje.** (Znak kraje [online], *Zlínský kraj*, [cit. 12. 1. 2022]. Dostupné z <https://www.kr-zlinsky.cz/symboly-zlinskeho-kraje-cl1171.html>)

Příloha č. 5: **Hudba Bat'a, 1927.** (Zlínský kraj. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, příspěvková organizace, se sídlem ve Zlíně, ve spolupráci s Muzejním spolkem v Uherském Hradišti, 2006, s. 39.)

Příloha č. 6: **Sdružení dechového orchestru mladých, 2012.** (Promo focení 2012 [online], *SDOM*, ©1997 [cit. 3. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.sdom.cz/en/photogallery/nggallery/fotogalerie/promo-foceni-2012>)

Příloha č. 7: **Logo přehlídky Valašské setkání.** (O setkání [online], *Fryštácká Javořina*, © 2020 [cit. 27. 2. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/valasskesetkani/o-setkani.html>)

Příloha č. 8: **Turečtí hudebníci na festivalu FEDO v roce 1996.** (Kronika SDOM, V. díl, 1985–1996. Archiv SDOM Zlín. ZUŠ Morava. Nestránkováno).

Příloha č. 9: **Kongresové centrum Zlín, 2021.** (Kongresové centrum Zlín [online], *Mapio*, [cit. 20. 2. 2022]. Dostupné z <https://mapio.net/pic/p-60801065/>)

Příloha č. 10: **Skladatel Václav Mañas ml.** (Václav Mañas mladší [online], *Kubešovo hudební nakladatelství*, © 2022 [cit. 27. 2. 2022]. Dostupné z <https://www.kubes.eu/onas/spolupracovnici/1-vaclav-manas-mladsi>)

Příloha č. 11: **František Müller, provodovský kněz.** (Páter František Müller [online], *Luhačovické osobnosti*, [cit. 5. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.luhacovice.eu/2614->)

Příloha č. 12: **Oltářní obraz Panny Marie kojící, kostel Panny Marie Sněžné, Provodov – Malenisko.** (PALA, Josef. *Provodov – mariánské poutní místo. Provodov: Římskokatolická farnost Provodov*, 2007, s.14.)

Příloha č. 13: **Text staré provodovské poutní písně.** (PALA, Josef. *Provodov – mariánské poutní místo. Provodov: Římskokatolická farnost Provodov*, 2007, s. 7.)

Příloha č. 14: **Historický text poutní provodovské písně, zpívaný i v dnešních dobách.** (MÜLLER, František. *Mariánské poutní místo v Provodově. Provodov v minulosti.* Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2004, s. 84.)

Příloha č. 15: **Soubor Leluja, akce vynášení Mařeny, 2016.** (Vynášení Mařeny [online], *Facebook Leluja*, [cit. 2. 3. 2022]. Dostupné z <HTTPS://www.facebook.com/fsleluja/photos/a.1096215190428971/1096215457095611>)

Příloha č. 16: **Logo souboru, vycházející z poutního místa Malenisko a jeho patronky Panny Marie kojící.** (O souboru [online], *Folklorní soubor Leluja: Luhačovské zálesí*, [cit. 2. 3. 2022]. Dostupné z <http://leluja.cz/index.php/cs/o-souboru>)

Příloha č. 17: **Základající členové kapely Antošovka, 1924.** (Kronika Dechové hudby Provodovjané. Archiv dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.)

Příloha č. 18: **Taneční jazzový orchestr Provodov, 1940.** (Kronika dechové hudby Provodovjané. Archiv dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.)

Příloha č. 19: **Smlouva o objednávkce hudební produkce, 1948.** (Kronika Dechové hudby Provodovjané. Archiv dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.)

Příloha č. 20: **Průkaz o registrovaném členství, 1950.** (Kronika dechové hudby Provodovjané. Archiv Dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.)

Příloha č. 21: **Rukopis notového záznamu a textu k polce Z Provodova.** (Kronika dechové hudby Provodovjané. Archiv Dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.)

Příloha č. 22: **Rukopis notového záznamu a textu k polce Postůj koníčku.** (Kronika dechové hudby Provodovjané. Archiv Dechové hudby Provodovjané. Provodov. Nestránkováno.)

Příloha č. 23: **Hasičská pouť – průvod ke kostelu, 2018.** (PAVLŮSEK, Oldřich [online]. XXIV. *Hasičská pouť v Provodově*, [cit. 2. 4. 2022]. Dostupné z https://tuty.rajce.idnes.cz/XXIV._hasicka_pout_v_Provodove/)

Příloha č. 24: **Plakát k akci Muzikantský ples, 2022.** (Archiv autorky, Hvozdná.)

Příloha č. 25: **Přebal CD Pojd' se mnou děvče mé, 2021.** (Archiv autorky.)

Příloha č. 26: **Aktuální fotografie kapely DH Provodovjané, 2020.** (Archiv autorky.)

Příloha č. 27: **František Skála a Dechová hudba Provodovjané, 2021.** (František Skála a Provodovjané [online], Rachot, [cit. 30. 3. 2022]. Dostupné z https://rachot.cz/frantisek-skala-provodovjane_/)

Příloha č. 28: **Historická fotografie Fryštácké Javořiny, 1996.** (KONÍČEK, A., MAŇAS, V., MIKEL, L. *Dechové hudby Zlínského kraje*. Zlín: Krajská knihovna Františka Bartoše, 2006. s. 67.)

Příloha č. 29: **Valašské setkání, na fotografii kapela a Karel Hegner, 2019.** (Valašské setkání 2019 [online], *Facebook Fryštácké Javořiny*, [cit. 3. 4. 2022] Dostupné z https://www.facebook.com/FrystackaJavorina/photos/?ref=page_internal

Příloha č. 30: **Koncert k 30. výročí kapely Fryštácká Javořina, na fotografii trombonista Robert Kozánek a kapelník Radek Gajdošík.** (Fryštácká Javořina 30 let [online], *Facebook*

Fryštácké Javořiny, [cit. 3. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1442359605938863&type=3>)

Příloha č. 31: **Aktuální fotografie kapely, 2022.** (O kapele [online], *Fryštácká Javořina*, [cit. 3. 4. 2022]. Dostupné z <http://www.frystackajavorina.com/#okapele>)

Příloha č. 32: **Libor Mikl, 2021.** (Libor Mikl [online], *Český rozhlas Brno*, 7. 7. 2021, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z <https://brno.rozhlas.cz/misto-sporaku-tatinek-poridil-baskridlovku-dechovka-me-provazi-celym-zivotem-8532497>)

Příloha č. 33: **Část souboru ve stejnokrojích, 2019.** (Miklovci [online], *Kubešova Soběslav*, [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.kubesovasobeslav.cz/ucinkujici/miklovci/>)

Příloha č. 34: **Členové kapely Miklovci, 2018.** (Miklovci [online], *Facebook obec Ratibor* [cit. 5. 4. 2022]. Dostupné z https://www.facebook.com/obec.ratibor/photos/a.208469305933337/1784431288337123/?type=3&eid=ARCyL1CAHj-uhCLrpd3WUFbiMfuVS_Qk10UyLHXCrByCPIChyuAwgS6BjF0cZLxi0PhCIYCgnYcjkfU)

Příloha č. 35: **Diplomy za umístění v soutěži Zlatá křídlovka, 2012.** (Diplomy za 2. místo a za nejlepší sólový výkon, 2002. Archiv DH Trnkovjanka, Kašava.)

Příloha č. 36: **DH Trnkovjanka, 2019.** (Trnkovjanka [online], *Facebook Trnkovjanka*, [cit. 29. 3. 2022]. Dostupné z <https://www.facebook.com/148228371868223/photos/pb.100063069887339.-2207520000../2757312247626476/?type=3>)

Příloha č. 37: **DH Hanačka.** (Fotogalerie [online], *Hanačka*, [cit. 14. 4. 2022]. Dostupné z <http://hanackabrest.cz/fotogalerie/>)

Příloha č. 38: **DH Malenovjanka, 2020.** (Fotogalerie [online], *Malenovjanka*, [cit. 14. 4. 2022]. Dostupné z <http://www.malenovjanka.cz/fotoalbum/koncert/index.htm>)

Příloha č. 39: **DH Ořechovjané.** (Úvod [online], *Ořechovjané*, [cit. 14. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.orechovjane.cz/>)

Příloha č. 40: **Dechová hudba Lidečanka.** DH Lidečanka [online], *Lidečko*, [cit. 14. 4. 2022]. Dostupné z <https://www.lidecko.cz/slozky-a-organizace/dechova-hudba-lidecanka/>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1:

Příloha č. 2:

Příloha č. 3:

*Kmotři, bratři, švagři,
ty pse, šelmo, lháři,
stolice lámali,
klackami házeli,
z toho posvícení
měli potěšení.*

*Vzhůru ženy vstaly,
za vlasy se rvaly,
škrábaly, trhaly, čertem se dělaly,
až vlasy vstávaly,
tak libě zpívaly.*

Příloha č. 4:

Příloha č. 5:

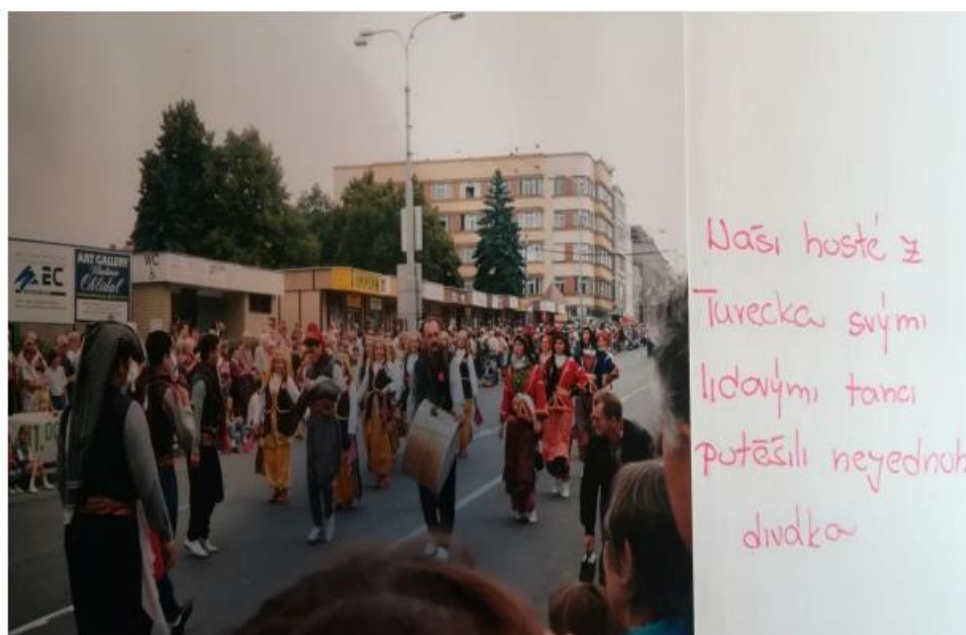
Příloha č. 6:

Příloha č. 7:

Příloha č. 8:

Příloha č. 9:

Příloha č. 10:

Příloha č. 11:

Příloha č. 12:

Příloha č. 13:

*Kostelíček provodovský,
mezi lesy schovaný,
v němž je obraz starodávný
jako poklad chovaný.
Matka Boží se Synáčkem
vlídně na nás se dívá,
pod ochranu svoji bere,
když ve světě zle bývá.*

*Máti Boží Provodovská,
podívej se na lid svůj!
Obrat' oči k Synu svému,
za nás všechny oroduj.*

*Kostelíček provodovský
maličký je – kaplička –
kdy se dočká rezidence
Boha Syna Matička.*

Příloha č. 14:

*Okraso moravské země, Panno Maria,
Která býváš mezi lesy, mezi horama.
Tebe hledá duše má, pokoje nikde nemá,
ó překrásná Provodovská Panno Maria!
Andělové na nebesích krásně zpívají,
Zdrávas budiž, ó Maria, Ti prozpěvují,
Zdrávas, zdrávas, Maria, zdrávas, milostí plná,
ó překrásná Provodovská Panno Maria!*

Příloha č. 15:

Příloha č. 16:

Příloha č. 17:

Příloha č. 18:

Příloha č. 19:

v Brno dne 5. 4. 1948

P. T. Strana K. P. Č. pořadatel
inženýr

K vůli pořádku potvrzují Vám tímto dopisem, že jsem s Vámi uzavřel o

ZADÁNÍ HUDBY

tuto ústní smlouvu :

Já Vám dodám a Vy jste ode mne objednal(i) hudbu šmyčcovou, jazzovou, dechovou v počtu 7 hudebníků (včetně mne, kapelníka, nebo mého zástupce) jménem a za (korporaci) Strana K. P. Č. v Brněnské na ples, taneční zábavu, výlet, pohřeb inženýr pořádaný dne 10. 11. 1947 od 19 do 24 hodin (t. j. na 5 hodin celkového účinkování) v místnostech u Mikla za těchto podmínek :

Platy všech účinkujících hudebníků, včetně kapelníka stanovené vyhláškou ministerstva ochrany práce a sociální péče, běž. č. 1391, ze dne 31. 5. 1946 (Úř. list ze dne 6. 6. 1946, částka 97) dle § 10

50% kvalifikační příplatek podle téže vyhlášky dle § 11 odstavec 3 Kčs 972

20% přírážka (na úhradu režie a daní kapelnické živnosti) stanovená vyhláškou Nejvyššího úřadu cenového ze dne 31. 5. 1946, běž. č. 1392 (Úř. list ze dne 6. 1946, částka 97) dle § 2 Kčs 1074 40

stovní náklady Kčs _____

prava notového materiálu a větších hudebních nástrojů Kčs _____

Zaopatření a ubytování Kčs _____

Úhrnem Kčs 1.166 40

Slovy tisíc do sedmi set

Tuto částku vyplatíte mne půl hodiny před skončením výkonu. — Přestávky v pracovní době budou dodrženy dle § 2. vyhlášky ministerstva ochrany práce a sociální péče: Při produkci trvající 3 hodiny: jednou 15 minut. Při produkci trvající 4 hodiny: jednou 10 minut a jednou 15 minut, jež možno shrnout v přestávku jednu, trvající 25 minut. Při produkci trvající nejméně 6 hodin: jednou 10 minut a dvakrát po 15 minutách

Hudbu označíte na oznámeních takto: p. Slovák

Povinnost učiniti hlášení o produkci ředitelství Ochranného svazu autorského v Praze - Bubeneč ul. Eisenhowerova, č. 20 a zaplatiti příslušné autorské poplatky náleží dle zákona Vám (pořadatel)(ům) a potřebné zařídit.

Případné spory, které by z tohoto našeho ujednání vzešly, rozhoduje okresní soud v Žilně

Náklady případného zpoplatnění tohoto zápisu v důsledku eventuelního soudního řízení nesete Vy. Také veškeré dávky a poplatky vyplývající z ujednání a provedení této smlouvy platíte a hradíte Vy ze svého, - Vis major, válka, úřední zákaz zábavních produkcí, zprošťují obě strany od splnění povinností smlouvy bez nároků na odškodnění. V ostatních případech je povinná strana, jejímž zaviněním došlo ku zrušení ujednání, nahraditi protistraně hotové výlohy, resp. ušlý zisk.

SLOVÁK
 KAPELNÍK
 PRŮM. č. 151.
 ul. Žilná

Příloha č. 20:

19	19
leden	leden
únor	únor
březen	březen
duben	duben
květen	květen
červen	červen
červenec	červenec
srpen	srpen
září	září
říjen	říjen
listopad	listopad
prosinec	prosinec

ROH Evid. č. 87005
Společnost zaměstnanců umělecké a kulturní služby

P R Ů K A Z
o registrovaném členství

Vojtěch ŽMOLÍK

v. dne 23. 4. 1931 v

jest od 1. 1. 1950

odborně registrován v odboru

hudba

H. Šmíral předseda
V. J. J. J. J. ústř. tajemník

Příloha č. 21:

- Z PROVODOVA - polka

Vocel: HUDBA V. SLOVAK
TEXT V. SALČAK

mlá - di kousek - ne patří vyronin - kám
dla - nim mámi - nym nebo dětským hráni
vesnička: schovaná pod kradem pod starym
světlo - vem mým je nobla - dem ta je mojim
do mo vem vesnička domo - vem

2. Stojí kostelík pbramě pod strání
slychám z dálky knít tiše klebání
v Provodově každé místo znám
tam svoje lásky máme
když jsem chvilu soun na Provodov
vzpomínám }

Příloha č. 22:

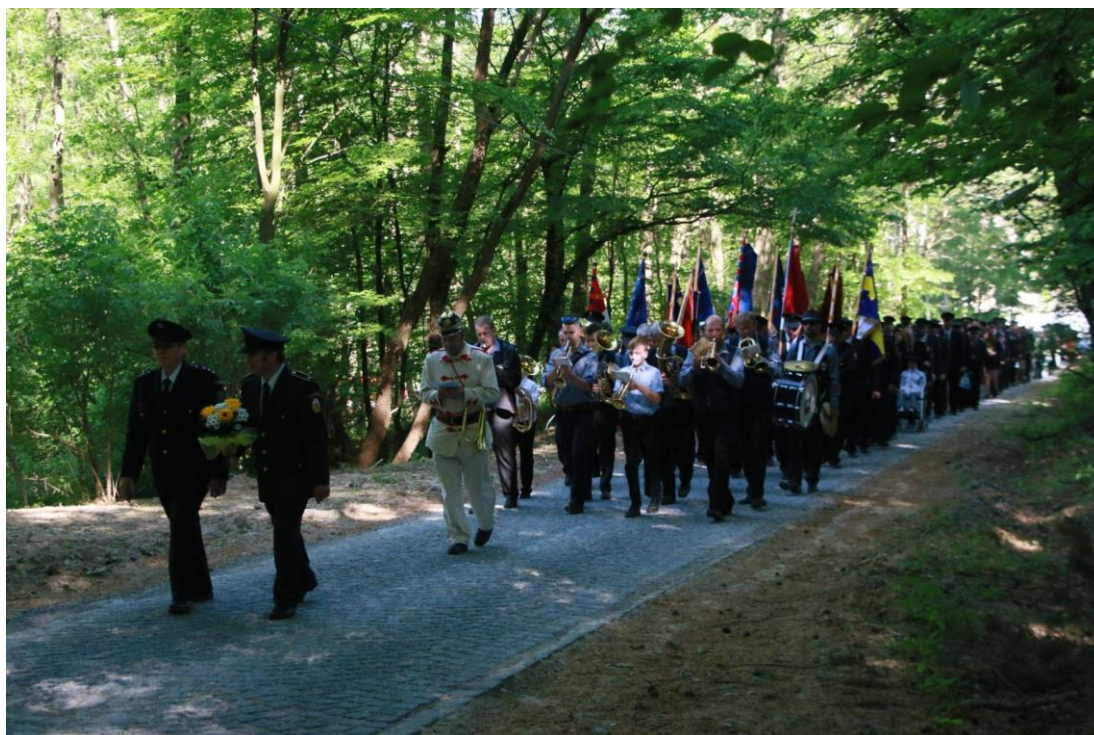
C hlas

POSTUJ KONÍČKU *molto*

HUDBA V. SLOVÁK
TEXT K. HOLÍK

The image shows a handwritten musical score on ten staves. The title is 'POSTUJ KONÍČKU' in a bold, hand-drawn font, with the tempo marking 'molto' written in italics to its right. The composer's name 'HUDBA V. SLOVÁK' and the lyricist's name 'TEXT K. HOLÍK' are written in the upper right corner. The score is written for a voice part, indicated by 'C hlas' (C soprano) on the left. The key signature is B-flat major (two flats), and the time signature is 4/4. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings like 'p' (piano) and 'mf' (mezzo-forte). There are also some performance instructions like 'molto' and 'f' (forte). The score concludes with a double bar line and the word 'Fine' written at the bottom right.

Příloha č. 23:

Příloha č. 24:

KONČINY

Muzikanský ples s pochováním basy

KD Provodov

Hrají: **DH PROVDVJANÉ**

26.2.2022 od 20:00

Příloha č. 25:

Příloha č. 26:

Příloha č. 27:

Příloha č. 28:

Příloha č. 29:

Příloha č. 30:

Příloha č. 31:

Příloha č. 32:

Příloha č. 33:

Příloha č. 34:

Příloha č. 35:

Příloha č. 36:

Příloha č. 37:

Příloha č. 38:

Příloha č. 39:

Příloha č. 40:

100 let | 1921–2021
Kapelník: Petr Zádrapa – tel.: 731 408 778
Tel.: 604 190 393, www.lidecanka.webnode.cz

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Kristýna Goišová
Vysoká škola:	Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta:	Pedagogická
Katedra:	Katedra hudební výchovy
Vedoucí práce:	PaedDr. Lena Pulchertová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2022

Název práce:	Dechové kapely na Zlínsku
Název práce v angličtině:	Brass music in Zlín region
Abstrakt práce v českém jazyce:	Cílem diplomové práce je podat obraz o některých dechových hudbách na Zlínsku. Úvod práce je zaměřen na historii dechové hudby a na typické nástroje pro dechovku. Další část se věnuje některým konkrétním kapelám ze Zlínska. Autorka se zaměřuje na historii kapel i na současnost. Součástí práce jsou rozhovory a rozsáhlý přílohový materiál.
Abstrakt práce v anglickém jazyce:	The aim of the thesis was to map brass music in Zlínsko The introduction of the thesis focuses on the history of brass music and on typical instruments for brass. Next part is about concrete brass band from Zlín region. The author focuses on history and the present. The work includes interviews and extensive attachment material.
Klíčová slova v českém jazyce:	dechová hudba, dechovka, dechové nástroje, repertoár, ocenění, Zlínsko, historie, současnost

Klíčová slova v anglickém jazyce:	Brass band, music instruments, repertoire, awards, Zlin region
--	--

Počet příloh:	40
Rozsah práce:	79
Jazyk práce:	čeština